Ч. 119 (14.950). Львів, четвер 2. червня 1938. Оплата почтова уіщена готівкою. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
„ Банку Чеських Лєгіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Після убивства полк. Коновальця.

УБИВНИК ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ ВИСТУПАВ ПІД ТРЬОМА НАЗВИЩАМИ.

Німецьке Інформаційне Бюро довідується з Ротердаму, що тамошня поліція вже має точний опис чекіста Валюха; виявилося, що він виступав також під назвиськами Діссімов і Петрович. Він говорить по українськи, російськи, французьки та німецьки.

ВАЛЮХ — ГАЛИЦЬКИЙ КОМУНІСТ?

„Українські Вісти" подають: В Комсомолі КПЗУ в рр. 1926—1928 працював якийсь Валюх, мабуть Іван. Походив він із Дрогобиччини, був сином чи не греко-кат. священника й студентом львівського університету. У 1927 р. попав у вязницю, мабуть на Волині. Його засудили тоді й вислали до вязниці в Коронові на Поморю. По виході з вязниці Валюх виїхав до СССР і від тоді всякий слід по ньому застиг. Відомо лише, що підчас боротьби в КПЗУ між шумськістами і прихильниками Москви Валюх заявився за Москвою. Він жонатий з відомою на львівськім ґрунті перемиською жидівкою-комуністкою, співробітницею комуністичної „Трибуни Робітничої". Валюх був високого росту, худощавий, чорнявий; опис поданий голяндською поліцією відповідав би більш-менш особі Івана Валюха.

ПОЛКОВНИК Е. КОНОВАЛЕЦЬ ПІДГОТОВЛЮВАВ ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКУ АКЦІЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Віленське „Слово" подає на основі телефонограми від свого варшавського кореспондента, що у тамошних колах, поінформованих у справах Совітської України говорять у звязку з убивством полк. Коновальця таке:

Полк. Коновалець в організуванні терористично-конспіративної акції не обмежувався до УССР, але торкнувся і східних окраїн СССР.

Від деякого часу почав у Харбіні виходити часопис „Вільна Україна" під гаслом: „Хай живе національна революція та її вожд полк. Коновалець"; появились українські самостійницькі брошури в українській, японській та китайській мові. Українські та китайські брошури були звернені проти СССР та Польщі, японські — лише проти СССР. Рівнобіжно йшла пропаґандивна акція на терені совітської армії Блюхера, що у 40 прц. складається з українців, у цій справі очевидно була заінтересована Японія.

Ця акція полк. Коновальця була можлива з огляду на те, що українці становлять поважний відсоток населення Харбіну й околиць Владивостоку.

Совіти могли вважати, що українська націоналістична акція на Далекому Сході більше небезпечна ніж на Україні, де полк. Коновалець ніколи не мав поважнішої організації.

Важко справдити, чи ця гіпотеза правдива — на всякий випадок вона дуже правдоподібна.

ПОЛК. КОНОВАЛЕЦЬ ПІДТРИМУВАВ ЗВЯЗКИ ЗІ СОВІТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ ЧЕРЕЗ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ?

Цікавий причинок до тайни вбивства полк. Коновальця дає варшавський „Наш Пшеглёнд". Він висловлює думку, що полк. Коновалець приняв пакет з бомбою, припускаючи, що в ньому є важні документи, які привезли зі Совітської України моряки.

Полк. Коновалець від кількох літ за посередництвом своїх довірених висланців навязав звязок з українськими націоналістичними колами у Совітській Україні. До того звязку вжлвав він також українців зі залог совітських торговельних пароплавів, які відбували реґулярні подорожі до закордонних пристаней. В останньому часі полк. Коновалець мав отримати якусь важну посилку зі Совітської України, мабуть важні документи. У тій справі полк. Коновалець виїздив уже раз до Ротердаму з початком цього року, але тоді з невідомих причин, не дійшло до передачі документів. Недавно полк. Коновалець довідався, що до Ротердаму причалить совітський торговельний пароплав „Менжинський". Один з совітських моряків, з походження українець, мав передати Коновальцеві пачку з документами. Щоб законспірувати факт перевозу документів з України до Ротердаму, зустріч мала відбутися на двірці в Ротердамі за посередництвом третьої особи.

Навязуючи до загадкової ролі „Менжинського" у замаху на полк. Коновальця, „Катовіцер Цайтунґ" пише, що одну транспортову контору в Ротердамі, яка є аґентурою большевицьких пароплавів, вважають большевицькою базою, куди м. ін. перевозять воєнні матеріяли до червоної Еспанії.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Матура і що після неї.

Львів, 1. червня 1938.

За виставочними вікнами всіх репрезентаційних крамниць — великі групові знимки абітурієнтів та абітурієнток середніх шкіл. Молоді, всміхнені обличчя, в яких можна вичитати тривожне вичікування того менту, коли кожний кандидат на „зрілого" стане, немов деліквент, перед судом (матуральною комісією), який має рішити про кінець одного етапу їхнього недовгого ще життя. Кожний із нас — без огляду на скількість сивих волосків на голові чи розміри лисини — тямить ті радісно-тривожні переживання перед матуральним іспитом. Але тоді, перед війною, тих переживань не каламутили повні остраху й непевности сумніви: що буде після того, як шкільний мундур заміниться першим цивільним одягом, першим барвистим краватом?

Українські злидні поклали свою печатку і на середне-шкільній повоєнній молоді. Передвоєнні середнешкільні бідні хлопці, які находили захист у бурсах, були здебільша розмірно ще багатирями в порівнанні з теперішніми бідними ґімназистами. Що правда, ті й батьківські комітети з їх благодатною допомічною діяльністю — це щойно повоєнна установа. Нужда української шкільної молоді кидає тінь на їх життєрадість від тих літ, від яких взагалі молодеча істота здібна здавати собі справу з ріжниці, яка існує між дитиною бідних та заможних батьків. А проте і для бідного і для багатого — середнешкільний вік це найкращий вік у житті людини, вік найбільшої безжурности, в якому малі радости й малі смутки чи навіть трагедії — це наймиліші спомини у пізнішому віці, що проходить у важкій борні за екзистенцію, серед важких конфліктів, з яких найважчими бувають конфлікти з самим собою, своїми думками, своїми почуваннями, своїми переживаннями.

День складеного матурального іспиту кладе край отій безжурності, якою є навіть маленькі журби, звязані з шкільною лавкою та молодечими позашкільними переживаннями. Відразу, без ніякого переходу, з радістю з отриманого свідоцтва зрілости лучиться важкий смуток — в обличчі темної, незвидної, безпросвітньої і неначе безвиглядної будуччини. Куди кинутись, який рід студій вибрати, щоб із них була реальна корисгь, себто, щоб вони дали підставу матеріяльної екзистенції? Університет — і який факультет, — чи фахова вища школа, чи обмежитись до середньої школи і доповнити її якимсь практичним фахом, чи (селянським дітям) вертатись може на село і що там діяти, чи звертати свої очі на купецтво, ремісництво чи якийсь новий власний промисловий варстат (якщо хтось може розпоряджати бодай невеликим капіталом) чи побиватись за мізерною посадою по рідних приватних установах і підприємствах, що для 20-літнього матуриста, при нинішній великій скількости старших безробітних інтелігентів є річчю майже виключеною...

Ясна річ, що кожний читач відразу спитає: а що ви, українська газета, радите молоді і відповідальним за її долю її батькам, дітям? Куди записуватись, чи в краю студіювати, чи за кордоном (якщо хтось може собі на це дозволити), який фах вибрати, такий, що його українці можуть ще виконувати і в якому є ще розмірні можливості заробітку?! Але мабуть нема ніодної ділянки такої складної і такої відповідальної, як оця ділянка — будуччини української молоді — щоб можна було з легким серцем щонебудь радити...

Життя само накреслює ті шляхи, якими йде матеріяльна екзистенція української молоді, перед якою уже 20 літ зачинені двері державного бюрократичного апарату. Вільні фахи та ремесло, промисл і торговля втягають щораз більше молодих сил, вимагаючи теж від молоді тієї ініціятиви, що її накидують умовини: бути відданим виключно тільки на власні сили, на свій життєвий сприт, витривалість, енергію. Своєрідний остракізм, застосований до української молоді після льокавту українських залізничників і інших категорій державних урядовців після української воєнної програної у 1918-19 рр. зробив українському національному життю те добро, що штовхнув українську інтелігенцію до розбудови рідних варстатів праці. Інтелігентними людьми, вишколеними у фахових високих школах, заповнились ряди кооперативного апарату. Нужда української інтелігенції створила звесь неіснуючий раніш стан повоєнної сільської інтелігенції, яка з черги дала ті справжні чуда розвитку й розбудови українського села, української конструктивної сили у низах і верхах, які викликують і подив і острах у польському громадянстві. Страшенне низька життєва стопа і такі скромні вимоги українських кооперативних робітників чи шумно званих „приватників“, які з найбільшим трудом основують і втримують свої варстати праці, — все воно вможливлює і тисячам української інтелігенції з середньою та вищою освітою існувати та причиняється до щораз цупкішого стрижня нації: нині нема вже поділу на свідомих і несвідомих селян і т. зв. (не в образливому значінні) інтелігентів; нема вже хлопоманства та „народних робітників“, що їх трактували ще розмірно недавно, перед світовою війною, як білих круків. Тепер село таке насичене інтелігенцією і кооперативна сітка така густа і так переконала найзагальніших недовірливих селян про свою доцільність, що прийшла повна симбіоза поміж інтелігентською та селянською верствою, дарма, що обі ті верстви завжди були органічно зі собою звязані: адже українська інтелігенція — це у величезній більшості перше-друге-третє покоління просто з селянського пня.

Зовнішні обставини змінюють цілу психіку української молоді. Батьки самі дивуються, пригадуючи себе і свої часи, коли молода людина була виключно тільки наставлена на бюрократичну карієру, коли ввесь життєвий шлях був більше-менше згори унормований, згори відомий. Як змінилися поняття на вартість фаху від тих часів, коли вступати до найповажнішої навіть приватної установи було немов суспільно-товариською деградацією, а вже просто меншевартною людиною ставав кандидат на кадрового („штандового“) австрійського старшину! Нині все залежить від життєвого хисту молодої людини; не поможуть ніякі ради-поради, коли вона не має ініціятиви, коли її вдача, її нерви, не годяться до нинішніх часів, коли вона сама не пробє собі стежки крізь гущавину життєвих труднощів.

Нинішні методи вибору звання також інші, ніж були колись. Власне бажання молодця чи молодої дівчини підлягає науковій перевірці: існують психотехнічні порадні, які пристосовують звання до вдачі кандидата. Від громадського чинника молоді люди, які кінчають середню школу та стають перед великим життєвим питанням, можуть вимагати тільки того одного: найбільшої доброзичливости, найбільшого і правдивого сентименту та щирої поради — не тратити віри в себе. Так, як нація вірить у свою молодь, так молодь мусить вірити у себе і вірити у старше від себе покоління. Недобре думати, що історія світа починається щойно від нас, а перед нами була пустка, — недобре бачити довкола себе тільки збір ледащих людей, які вели тільки запропастити край і націю, якщо в єдино-путящі руки не візьмуть керми люди молоді, дуже молоді. Довіря до себе не може переходити у самозакоханість та легковаження всіх поза собою, — але довіря у власні сили, у свою вартість, як людини і громадянина, як силу, здібну до продуктивної праці і зарібку на життя своє та втримання своєї будучої родини — це річ необхідна, це передумовина взагалі нинішньої людської екзистенції. Нема у нас місця на декадентів, нема місця на „гарнодухів“, — зате є місце під сонцем для людей упертих, витревалих, чесних, готових далі вчитися — і з книжок і з життєвого досвіду. Таким українським молодим хлопцям і дівчатам, що покинули в цих днях мури середніх шкіл — на щасливу життеву путь!

ік.

ЗНАД СЕНИ.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. травня 1938.

ФРАНКО-АНГЛІЙСЬКА ОХОРОНА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Французький уряд заявив у Берліні і Римі, що на випадок вступлення німецьких військ на територію чехословацької держави, французька армія вдарить на Німеччину. Велика Британія, яка зберігала повну байдужість до справи „аншлюсу“ (є навіть голоси преси невтральних держав, що спільний німецько-італійський кордон підготовляла далекосягла політична гра Форін-Офісу) кинулася тепер у вир подій і англійський амбасадор відвідує щораз частіше німецьке міністерство закордонних справ. Німецька преса підвищує тон супроти Англії: навіщо — мовляв — Англія втручується до справ Середущої Европи? Чейже німецька публіка (не тільки вона!) була поінформована своєю пресовою агенцією, що Англія, яка не має ніякого підписаного зобовязання супроти Чехословаччини, буде тільки німим свідком її розподілу!

Сталося дещо інакше: зрештою багато ще несподіванок переживатимуть односторонно інформовані громадянства тих держав, в яких преса пише тільки те, що даному режімові приємне.

Париж і Льондон роблять тепер усе можливе, щоб недопустити до чесько-німецького збройного зудару. Париж і Льондон змагають, щоб Чехословаччина перетворилася в нову Швайцарію: у вільну політичну спілку суверенного чеського, словацького, німецького, українського і мадярського народу!

Той політичний англо-французький видвиг помагає у великій мірі сьогодні признаний усім світом (навіть ворогами!) спокій і холоднокровність чеського уряду. Нині ще дуже трудно передбачити дальший хід подій, але тісна співпраця Англії і Франції у Середущій Европі є вже незаперечним фактом.

РЕЗОЛЮЦІЇ УНДО У ФРАНЦУСЬКОМУ РАДІО.

„Альо! Альо! Іci (тут) радіо П. Т. Т., альо, альо, ісі радіо — сіте, альо, альо — ісі радіо Іль-де-Франс“, крутимо радієвий гудзичок і раз-у-раз чуємо ми одно і те саме: зміст ухвал Центрального Комітету УНДО щодо територіяльної автономії українців у Польщі, поданий у щоденному інформаційному бюлетині паризьких і провінціональних французьких радієвих станцій. Ніби маленька річ, але ця річ означає, що французьке міністерство закордонних справ не забуло, що існує українська меншина у Польщі, яка мала вже до 1923 р. характер великої міжнародньої справи.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ АНГЛІЙСЬКОГО ВОЛОДАРЯ.

Париж приготовляється прийняти якнайвеличавіше королівську пару Англії, яка відбуде до 28. червня свій перший виїзд за кордон. Сьогодні є вже оголошена подрібна програма побуту королівської пари. Французький уряд завів найстрогіші засоби охорони осіб короля, королеви і їх почоту. Усюди, куди йтиме похід, стоятимуть два ряди війська і один ряд поліції, звернений до публики. На префектурі відбуваються безупинні наради англійських і французьких поліційних відділів. В міжчасі випробовують світляні водограї, електричні декорації палат і памятників. Париж і вся Франція, що з найбільшим захопленням вичікує володаря Англії, навчена кривавим досвідом смерти югославянського короля на території Франції, — робить ті самі заходи охорони, яких уживають тоді, коли вулицями іде Гітлер, Мусоліні чи Сталін.

ДВОБІЙ БУРДЕ—БЕРНШТАЙН.

Ввесь Париж переживав кілька днів тому небувалу сенсацію, про яку була згадка в літературній хроніці „Діла“: двобій на шаблюки директора першого театру світу Французької Комедії п. Бурде та одного з найславніших сучасних французьких драматургів п. Бернштайна. Двобій відбувся в городі одної палати в Неї (елегантне передмістя Парижа). Двобій тривав до кінця, вулиці Неї були залиті непроглядною юрбою.

Не вважаючи на театральщину тієї історії, двобій відбувався правильно і поважно. П. Бурде є ранений в праве рамя. Це був девятий поєдинок Бернштайна. Колись він боровся теж у двобою з Леоном Доде і Піжо з „Аксіон Франсез“. Бій не за жінку, але за театральну пєсу! Французи не мають довіря до т. зв. мирових судів, яких присуди в усіх підсонних світу стилізовані так само: не вдоволяють ніодної сторони. Це річ, що не радимо прищеплювати на український грунт таких французьких звичаїв!

Ю. Студинський.

„Овочі якогось фатального нерозуміння або чужа воля“.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ І КОМЕНТАР ПРАВОСЛАВНОЇ МИТРОПОЛІЇ В СПРАВІ ЗАКРИТИХ ЦЕРКОВ.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 30. травня.

Православна Митрополія і за нею її пресовий офіціоз „Слово“ з 29. травня ц. р. ч. 22, оголосила офіційний комунікат такого змісту: „Закриття церков. 27. квітня 1938 р. місцева адміністративна влада запечатала церкви в с. Могильниці та Серебрищах холмського повіту, які були відкриті у 1927 р. на основі міністеріяльного розпорядку, після багатьох заходів місцевого православного населення. Дня 26. IV. поліція закрила, на основі наказу люблинського воєводи, церкву в с. Гусинім, холмського пов. В томуж місяці запечатано церкви в отсих селах холмського повіту: Свірже, Депултичі, Ліщани, Ростоки, Березно, Чернів. Дня 20. IV. поліція запечатала церкву у Вершинцях томашівського пов., при чому ключі від церкви віддано на постерунок поліції. Згадана церква існувала понад 200 років. Дня 15. IV. опечатано і замкнено молитовний дім у с. Шевно і каплицю в с. Юрові на Томашівщині. Дня 21. IV. адміністраційна влада закрила церкву в с. Радків, (в якій перед тим ішли ніяправи за довгих років) ... та церкву в с. Новосілках, відкриту ... старостою 1935 р. В подяку за це ... церковний причт, на просьбу населення ... вив сорок-денні молитви за бл. п. маршала Пілсудського. Крім того на Томашівщині

і запечатано церкви у **Виткові, Жабчі** та каплицю в **Хорненичах**. На Білгорайщині, замкнули молитовні хати в сс. **Біщі, Липинах, Княжполі, Хмільку, Замху та Обші**. Через те, що вичислені церкви влада замкнула, православне населення усіх тих сіл змушене молитися на Великдень і тепер під голим небом".

Стільки офіційний урядовий комунікат Православної Митрополії. З причини появи того комунікату **„Слово"** поміщує несконфіскозану передову п. н. „Завіса піднялася", в якій, нав'язавши до нечувано провокаційних статтей д-ра **Ієтера в „ІКЦ"**, м. ін. заявляє таке:

„Відповідь проста: Увесь той час (відколи церкви на Волині закриті — Ред.) хтобудь міг чекати, що нарід шукаючи заспокоєння своїх релігійних потреб, піде до католицизму або латинських священиків (цих останніх не можна хіба так легко рівняти з латинським духовенством — Ред.) Створено „пляцуьки", зорганізовано „місії". Передбачували що зачинені церкви дочекають того, що їх замінять на костели. Передбачували відкриття церков для латинських служб по византійсько-словянському обряді.

„Так тревало майже 20 літ. Нарід залишився вірний православію. Нарід **не сягає по чуже, але бажає зберегти своє рідне.**

„Який звідсі висновок? Знищити святині? Залишити нарід без релігії?

„Ні, висновок може бути лиш один: законні, справедливі і надзвичайно важні постуляти православного населення задоволити. Заспокоїти без подражнювання та побуджування національних антагонізмів.

„Православні церкви повинні бути відкриті і залишитися православними. **Цього вимагає справедливість** (підкр. ред. „Слова"). І ми гаряче віруємо, що так власне буде. У всьому тому, що переносить православна Церква на Холмщині, ми можемо бачити тільки **овоч якогось фатального нерозуміння або чужу волю**; на кожний випадок — **не інтереси держави чи польського народу**".

ВИЗД МИТРОП. ДІОНІЗІЯ НА ВОЛИНЬ.

Як довідуємося, православний митрополит Діонізій виїзджає в середу 1. червня до Почаївської Лаври на Волині, де візьме участь у Службі Божій на Вознесення Господнє. На цей день вибираються до Почаєва — як повідомляють з Волині — **тисячні громади паломників з Кремянеччини та цілої Волині.**

„400 ЗОЛ. ГРИВНИ".

Сьогоднішня вечірня польська преса подає з Замостя:

„В окружному суді у Замості були дві карні справи проти правосл. духовника **о. Якова Лисюка**, що виконує релігійні практики у **Замості** та в **с. Шевня**. Суд по вислуханні промов прокуратора й оборони **засудив о. Лисюка на 400 зол. гривни з заміною на 28 днів арешту.**

„Духовник Лисюк — пише „Вечур Варшавскі" — веде на заміському терені русифікаційну акцію, не зважаючи на те, що в Замійщині є дуже мало православного населення".

Фа—ський.

Перед отворенням І. Української Педагогічної Виставки.

І. УКРАЇНСЬКУ ПЕДАГОГІЧНУ ВИСТАВУ влаштовує **Рідна Школа**, як продовження і доповнення праці **ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОНГРЕСУ**, що відбувся за її почином та під її проводом 2. і 3. листопада 1936 р. у Львові.

В улаштуванні І. Української Педагогічної Виставки беруть участь усі ті українські організації, товариства й установи, що співділають у духовому, моральному та фізичному вихованні молодих українських поколінь. Організаційно підготовні праці віє **Діловий Комітет** І. Української Педагогічної Виставки при **Головній Управі Рідної Школи.**

Відкриття І. Української Педагогічної Виставки відбудеться у Львові в Національному Музею при вул. Мохнацького 42. в суботу, 4-го червня ц. р. в год. 4. пополудні.

І. Українська Педагогічна Виставка має показати розвиток українського шкільництва й виховання в історичній перспективі. На місце І. Української Педагогічної Виставки вибрано місто Львів, де в 1586 р. повстала при **Ставропигійському Брацтві** перша нижча й середня школа. З того часу ніколи не переривалася творча праця українських педагогів і виховників для **добра нації.** Тому на І. Українській Педагогічній Виставі будуть представлені в документах, матеріялах та образах педагогічні й виховні змагання та досягнення тих українських організацій та установ, що розвивали педагогічно-виховну працю в часах **від 1586 до 1938** року на землях, де жив і творив український нарід.

І. Українська Педагогічна Виставка сповнить не лиш ідеольогічні та пропагандивно-інформаційні завдання, але матиме теж і науково-дослідне значіння. Частина зібраних матеріялів увійде до Українського Педагогічного Музею, що буде згодом зорганізований, чи то як самостійна культурна установа, чи як відділ Національного Музею.

І. Українська Педагогічна Виставка подумана досить широко. Має вона охопити сучасну педагогічну діяльність усіх наших культурно-освітніх установ та всі роди і ступні шкіл, отже дошкілля, народні, середні, загально-освітні (промислові, ремісничі, торговельні, вчительські) й мистецькі та установи позашкільного виховання й освіти.

На І. Українській Педагогічній Виставі будуть представлені предметово й симболічно педагогічно-виховні змагання та досягнення. Переглядаючи їх можна буде завважити рівночасно й усі прогалини, недостачі та недомагання в ділянках шкільництва й виховання і при цій нагоді поробити відповідні вистави і заходи, щоб задовольнити всебічні розвоєві потреби українського народу. В цьому саме й найбільша суспільна і національна вага І. Української Педагогічної Виставки, і з цього погляду повинна вона зацікавити найширші кола українського громадянства — інтелігенцію, селянство, робітництво, молодь і жіноцтво.

Вистава відчинена щоденно від 4. до 30. червня, в годинах від 9—13. і від 15—17.

Львів, 25. травня 1938 р.

Головна Управа Рідної Школи.

З польської преси.

„Війна чи мир?"

СТАНОВИЩЕ „П.-У. БЮЛЄТИНУ ДО ДЕКЛЯРАЦІЇ УНДО.

З усієї доступної нам польської преси „Бюлєтин Польсько-Українські" єдиний пройшов попри декларацію УНДО — що так скажемо — дуже дискретно. Редактор „Бюлетину", п. В. Бончковський, у своїй статті п. н. **„Війна чи мир"** (ч. 21. з 22-го травня ц. р.), написаній з цього приводу, ні словом не згадав про декларацію. Не можемо вірити і не хочемо думати, що вона його не заболіла так, як заболіла всіх тих наших ворогів і приятелів, що то в делікатнішій чи „гострішій" формі, від ендеків через краківських народовців і консерватистів аж до песімістів і „Зєсполу" „Політики", заявили до неї своє становище. Навпаки! Саме та мовчанка, з якою п. Бончковський пройшов попри декларацію УНДО, переконує нас, що вона і його вразила до живого. Але з другого боку п. Бончковський ствердив своєю мовчанкою, що декларація УНДО на тлі теперішніх українсько-польських взаємин — це нішо нового і нечуваного, як це намагалася окреслити інша польська преса. Декларація УНДО для п. Бончковського — так принайменше нам здається — це природний, хоч для нього болючий вислід тих умовин, в яких живе сьогодні українська меншина в Польщі. Тому він про декларацію не пише. Тому він пише про те підложжя, на якому декларація виросла:

„Твердимо, що кожний розумний „україножер" на кожному кроці легко ствердить, що все, що тільки діється на наших окраїнах з наміром на свій спосіб поменшити українство, все те дивним правом реакції (або приповідкового другого кінця кия) обертається внівець і скріплюючи навіть у найближчій консеквенції українство одночасно бє сильно і трагічно в фундаменти польської державної ідеї на окраїнах. Це загальне твердження стане зрозуміле в аспекті недискусійного факту мобілізації в останніх часах українства в Польщі проти теперішнього режіму і проти поляків. А ця мобілізація, викликана відомими подіями у польсько-окраїнних відносинах, могла би тільки тоді бути нешкідливою і в ненарушній цілости та чистоті залишити на польському конті ті дуже умілі та ще невипробувані здобутки, які ми осягнули, якби ми одночасно могли і зміли пристосувати супроти українців засаду фізичної екстермінації (як Туреччина супроти вірмен) або масового виселення (як Туреччина з греками).

„Не до інших висновків дійдемо, коли розмірковуватимемо над тією проблемою на тлі окремих подій. Випадок з „Союзом Українок" може послужити тут за добрий приклад знаменитої, за одним помахом чародійної палочки, мобілізації проти держави і без цього зовсім не пересякнутих польською державною ідеєю українських жінок, тобто тієї верстви, яка з природи речі була дальша від політики і ближча до всяких форм мирної полагоди польсько-українських справ. Закриття „Союзу Українок" — це найшвидший з усіх можливих спосіб перетворити українську родину в бастіон, якого символом буде те давне і добре нам відоме „твердинею для нас буде кожний поріг". Від сьогодні частіше і більше ніж колинебудь передтим стрічатимемо українські родини, в яких **він і вона** творитимуть **політичну цілість**, не тільки **національну**, що виховуватиме своє потомство в дусі для нас найменш бажанім.

„Для цілости картини треба тут додати справу площі „Сокола-Батька", яка **хоча її викликали недискусійні огляди оборонних потреб краю** (підкреслення „Бюлетину") тим неменше у теперішній атмосфері відіграла ролю цілковитої протипольської „домобілізації" **цілої** української родини, бо викликала небажану реакцію українського юнака і дівчини.

„Не треба-ж додавати, що скрізь там, де батько, мати і дитина перенят і одною думкою, де ціла родина одночасно починає думати одними категоріями, там саме повстають речі цілком інші від тих, яких сподіваємось."

Автор нагадує ще відомі виступи посла Войцеховського і стверджує, що від часу українсько-польської війни та від пацифікації з 1930-го року ціла Галичина не пережила такого консолідаційного струсу в українському громадянстві, як після виступів посла Войцеховського.

„Вертаючись знову — пише п. Бончковський — до прикладів екстермінації у чужих, мусимо розчарувати прихильників т. зв. політики сильної руки зі слабими наслідками, що в інших державах акти того роду вяжуться з політикою вилюднювання краю, з масовими екзекуціями і засланнями, причому дитина іде на вулицю, батько на північ а мати на південь, віддалені від себе тисячами кільометрів."

Навівши це, щоб показати, що хоч він критично ставиться до відносин, серед яких живе українська меншина в Польщі, то все-ж деінде є ще багато гірше, п. Бончковський питається, навіщо створювати таке положення, яке спонукує навіть найкращих людей до самогубних кроків. Треба догадуватися, що пишучи про самогубні кроки, п. Бончковський має на увазі декларацію УНДО. Виходить це з його жалю з того приводу, що втрачено

„знамениту нагоду до того, щоб у Польщі повстала сильна державна партія серед українців, що йшли на нормалізацію в 1935 р., а тепер відступають на цілій лінії до позицій, які з таким трудом покинули і які так довго респектували."

Не називаючи її поіменно п. Бончковський робить докір за декларацію УНДО-ві, чи радше взагалі українцям за політику, на шлях якої стали вони останньою декларацією УНДО, а яка — на думку п. Бончковського — спокушує Польщу до співпраці з Московщиною в українській справі, до творення протиукраїнського фронту з Румунією і в майбутности навіть з Чехословаччиною; вона утруднює співпрацю Польщі з Німеччиною, зводить українську проблему над Дніпром до справи кубансько-кримсько-українських побереж — для Італії, творить умовини поділу території України між Німеччиною, Італією та іншими на випадок розвалу Росії, доводить до ліквідації зацікавлення Англії українською справою і вкінці підкопує собі культурні й національні основи в Польщі.

На підставі усього того сказаного п. Бончковський стверджує цілковите банкроцтво обох наведених політик, польської та української, або теж — як він їх називає — „україножерної" та „поляконжерної", бо „вони бють однаково польську й українську рацію та скріплюють позицію Совітів над Збручем". Ці тези — на думку п. Бончковського — це підшепти агентур, що хочуть поширювати пацифістичні засади, найшкідливіші в теперішньому часі, бо вони перекреслюють великі польські східні пляни, про які марив маршал Пілсудський.

Тому для п. Бончковського і декларація УНДО, що поставила українську національну політику в Польщі на правильний шлях, є теж „шкідливою тезою". Наш погляд на цю справу інший.

З документів часу.

АНІ ПЯДИ ЗЕМЛІ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ!

Для ілюстрації недавньої статті в „Ділі" д-ра Ст. Барана з 25. травня ц. р. на тему теперішньої урядової земельної політики подаємо ще такий документ:

Urząd Wojewódzki Tarnopolski. Nr. R. U. III. 11/60 Tarn. Tarnopol, dnia 9. maja 1938 r. Do pana Andrzeja Diaczuna s. Semka w Czernilowie ruskim, powiat Tarnopol. Na zasadzie postanowień § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22. I. 1937 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. nr. 12, poz. 84), Urząd Wojewódzki nie uwzględnia prośby Pana z daty wpływu 13 kwietnia 1938 w sprawie zezwolenia na nabycie nieruchomości i odmawia udzielenia Panu Andrzejowi Diaczun zezwolenia na nabycie nieruchomości, położonej w Stupkach gm. kat. detto powiatu Tarnopol, stanowiącej wychczas własność Marty i Stefanii Balik. Decyzja niniejsza zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 23 XII. 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. nr. 11, poz. 83 z roku 1937 r.) nie wymaga uzasadnienia. Od tej decyzji służy prawo odwołania się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez Urząd Wojewódzki w Tarnopolu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po jej doręczeniu. — Za wojewodę: Naczelnik Wydziału, wr.

Відклик внесено. Тут тільки зазначуємо, що згаданий Андрій Дячун є підстаршиною в резерві 12. полку польських уланів, мав як підстаршина у польському війську найліпшу опінію серед старшин і дістав від них письменні похвали, скінчив при війську шестимісячний ветеринарний курс і був дипломованим (іспитованим) оглядачем худоби та мяса. До того він у всьому льояльний громадянин держави. Має всього два морги ґрунту і двоє дітей та як праковий господар і батько хотів купити при своїй межі 920 квадратових сяжнів поля за дуже високу ціну 750 золотих. Є свідомим українцем, а згадані обі жінки — як кажуть — змінили свій обряд. Тут здається і причина, що п. Дячун не може собі того кусника поля купити.

500 жертв летунського бомбардування.

У вівторок нац. ескадри збомбардували каталонське містечко Ґранольєрс. У містечку був тоді торг, на вулицях повно людей, тому й наслідки бомбардування поважні: до 14. години нараховували 430 убитих; припускають, що разом буде їх понад 500.

ПРОЄКТ МІЖНАРОДНЬОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНИ ОТВЕРТИХ МІСТ ПЕРЕД БОМБАРДУВАННЯМ.

Вістка про наслідки бомбардування Ґранольєресу викликала сильне враження у Парижі. Треба припускати, що Франція прилучиться до британської дипльоматичної акції, яка змагає до міжнароднього договору, що забезпечував би отверті міста перед бомбардуванням.

У ВАЛЕНСІЙСЬКІЙ ПРИСТАНІ ЗАТОНУВ БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Національні літаки збомбардували Валенсію. 3 бомби впали на британський пароплав посмности 3980 тон, який затонув. Залогу врятовано. Крім того затонув один еспанський корабель.

Бомбардування міста тривало 12 годин з перервою.

НАСТУП НА ЧЕРВОНУ ЕСПАНІЮ.

Офензива есп. національних військ на фронті між Теруелем і морським побережжям робить дальші поступи. Нац. війська здобули 34 кільометри шляху з Теруелю до Саґунту, а на східному відтинку фронту дійшли до місцевости Рубієльос, що була донедавна головною кватирою східної червоної армії. Крім того пішли вони вперед на відтинку Альбокасер.

Авас повідомляє, що минулого вівтірка передполуднем дійшло над місцевістю Пуебля Вальверде до воздушної битви, в якій брало участь 19 літаків нац. армії і 38 червоних. Червоні втратили 9 літаків, нац. армія ні одного.

——o——

Як корчиться польський стан посідання...

ПОСВЯТИЛИ ПЕРШУ ГРОМАДУ НА ДЕРЖАВНІЙ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ПІД ЗАЛІЩИКАМИ.

У заліщицькому повіті повстали дві нові громади на державній парцеляції. Прибуло там близько 90 нових осад, переважно 5-гектарових, які передали осадникам з усіми готовими хліборобськими будинками. В останньому часі відбулося посвячення одної з тих осад, що називається Жиравка. У цьому посвяченні взяли участь: тернопільський воєвода Маліцький, начальник виділу хліборобства інж. Цібборовський та повітовий староста Кржижановський.

ДОШКІЛЛЯ І СИРОТИНЕЦЬ Т. Ш. Л. У НАДВІРНІЙ.

В Надвірній відбулося святочне посвячення дошкілля і сиротинця Т. Ш. Л. в новім будинку, що складається з 5 великих саль і 6 малих кімнат, кухні, купалень та умивалень, мешкання для служби та господарських будинків. Все те міститься у великім, більше як морговім городі в середмісті. У дошкіллі є коло 60 дітей, в сиротинці 8. Будинок, що є власністю Т. Ш. Л., оцінюють на 50.000 золотих.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ Т. Ш. Л. В ЗОЛОЧЕВІ.

Перед кількома днями відбулося в Золочеві посвячення угольного каменя під будинок торговельного дому Т. Ш. Л., що має служити господарським і культурним потребам польського купця й ремісника. Цей будинок, що коштуватиме коло 250.000 золотих, стане на фронтовій парцелі в середині міста. У посвяченні угольного каменя брала участь загонова шляхта, відділи „Стшельця" та „Сокола" й оркестра бурси Т. Ш. Л. у краківських одягах.

КОСТЕЛ У ЯГАЙЛОНОВІ.

В осаді Ягайлонів коло Ходачкова Малого, тернопільського повіту, посвятили оце новий костел, до якого будови причинилися польські кольоністи і командант постерунку Стефан Попкуфка при великій матеріяльній підтримці тернопільського воєводи Маліцького і тернопільського старости Адамського.

Це перше свято з цілої низки, що мають відбутися в тернопільському повіті, а саме посвячення людових домів у Білій, Лучці, Кутківцях та Івагові Долішнім, посвячення костелів у Дубівцях та Острові і парохіяльного Дому у Янківцях.

„ДОМ ЛЮДОВИ" У МОНАСТИРКУ.

У звязку зі складками на т. зв. „дар народови" Павло Карло Сапега подарував площу під будову „дому людового" в Монастирку, борщівського повіту. Цей дім призначений для новиx осадників, що дістали наділи над Серетом.

——o——

Загальні Збори „Карпатії"

Товариства взаємних обезпечень на життя у Львові.

Дня 31. травня ц. р. відбулися XX. Звичайні Загальні Збори **„Карпатії"**, Товариства взаємних обезпечень на життя у Львові. Збори відкрив в год. 17. голова Надзірної Ради „Карпатії" **о. крил. Василь Лициняк**, стврердив їх правильність і підкреслив, що це перші Загальні Збори „Карпатії", в яких не беруть участи представники уділовців тому, що Товариство вже сплатило свій основний капітал. У звязку з цим голова Надзірної Ради привітав нових представників членів, що їх вибрано в доповнюючих виборах у квітні ц. р. на місце представників уділовців. З черги присвятив голова Надзірної Ради теплу згадку памяті бл. п. Миколи Заячківського, члена Надзірної Ради й голови Контрольного Виділу „Карпатії" та згадав померших членів Товариства. Загальні Збори вшанували память померших вставанням з місць.

Згідно з обовязуючими статутовими постановами Загальні Збори на внесок голови Надзірної Ради вибрали предсідником Зборів **д-ра Костя Паньківського**, що після обняття проводу покликав на секретаря Зборів **дир. Антона Ковалиського** та на скрутаторів о. дек. Лисяка і дир. Івана Тиктора.

Звідомлення з діяльности Товариства і пояснення рахункових замкнень за 1937. рік зложив завідуючий директор **д-р Іван Гижа.**

В звітовому році виставила „Карпатія" ... нових поліс з обезпеченим капіталом зол. 2.005.697.—. У тому часі убуло внаслідок смерти, відкупу, неплачення то-що 452 обезпек з обезпеченим капіталом зол. 1.085.543.—, так що в дні 31. грудня 1937. р. мала „Карпатія" 3.109 обезпек з обезпеченим капіталом зол. 8.363.954. У відношенні до р. 1936. обезпечений портфель Товариства зріс численно на 17.32%, а капіталово на 14.91%.

Збір складок враз із вписовим (полісовим) приніс золотих 370.990.98. Смертних випадків було у звітовому році 30 з обезпеченим капіталом зол. 92.791. Відкупів виплачено на суму зол. 9.783.86. Разом у звітовому році Товариство виплатило чи пак зарезервувало до виплати обезпеченим з титулу обезпечених договорів зол. 119.474.86, а в р. 1936 зол. 79.201.12, себто в звітовому році зол. ..., тобто на 50.85% більше. Позички членів на підклад їх поліс осягнули суму зол. ...

Власні фонди Товариства, що складаються зі запасного капіталу, резерви на сумнівні належности, зі спеціяльного резервового фонду, з фонду на ріжницю курсу валют і цінних паперів зросли у звітовому році на ... 205.771.02 та осягнули суму зол. ...

Резерва складок зросла у звітовому році на зол. 173.518.08 та осягнула суму зол. ...

Всіх фондів і технічних резерв „Карпатії" дня 31. грудня 1937 р. було зол. 1,322.62, отже вони зросли у звітовому році на зол. 220.355.66, тобто на 19.99%, при чому сплачено основний капітал Товариства в сумі золотих 220.000.

Сплачення основного капіталу є переломовою подією в розвитку „Карпатії" тому, що з цією хвилиною власником Товариства є виключно тільки обезпечені члени і тимсамим майно Товариства є в цілости майном членів. Сплачення основного капіталу „Карпатії" можна було перевести тому, що запасний капітал осягнув, чи пак переступив висоту основного капіталу.

У звітовому році приступила „Карпатія" до будови чиншового 3-поверхового дому при вул. Глибокій. Є це вже третя власна камениця „Карпатії", що в ній буде ульокована частина обезпеченевих фондів Товариства.

З черги в імени Контрольного Виділу зложив звідомлення з переведених провірок каси і діловодства „Карпатії" **д-р Юлій Савчак.** Контрольний Виділ ствердив згідність і правильність рахункових замкнень за рік 1937. Зокрема ствердив правильність виказаної білянсової надвишки у висоті зол. 10.897.57 та поставив внесок на затвердження рахункових замкнень і признання владі Товариства абсолюторії.

Над звітом Управи й Контрольного Виділу відкрив предсідник дискусію.

Після вичерпання дискусії Загальні Збори одноголосно затвердили предложені Управою рахункові замкнення „Карпатії" за рік 1937 та одноголосно признали абсолюторію владі Товариства.

Згідно з внеском Надзірної Ради приділили Загальні Збори з білянсової надвишки за рік 1937 на фонд на ріжницю курсів валют і вартісних паперів зол. 1.089.76, на фонд на зворот зол. 8.718.05 та на суспільно-добродійні ціли до диспозиції Надзірної Ради зол. 1.089.76.

Після того переведено доповняючі вибори чотирьох членів Надзірної Ради і трьох заступників на місце уступаючих. Вибрано: д-ра Михайла Волошина, д-ра Маркіяна Дзеровича, посла Володимира Кузьмовича і дир. Емануїла Чесника. Заступниками членів Надзірної Ради вибрано: о. канц. Миколу Галянта, інж. Ореста Клюфаса і п. Ілька Лисого.

Вкінці згідно з внеском Надзірної Ради переведено зміну чи пак доповнення §§. 10—23 статуту. Найважніша зміна та, що рішено утворити новий фонд, так зв. фонд здоровля, який Т-во буде творити з приділу 20% евентуальних білянсових надвишок. З фонду здоровля покриватимуться лікарські гонорарі за безплатні періодичні лікарські поради членам та приділюватимуться безвідсоткові позички на клінічне лікування членів. Коли фонд здоровля осягне відповідну висоту, можна буде частину вжити на будову санаторії для членів. Цей фонд матиме велике значіння в першу чергу для членів Товариства, в дальшому і для цілої суспільности, як один із засобів, що впливатимуть на піднесення рівня народнього здоровля.

Богословської Академії відзначив свято своєю участю хор богословів, що під проводом п. В. Якубяка могуче й імпозантно співав: Мендельзона „До діла" та О. Кошиця „Ох, і заклався".

З приємністю треба підкреслити велике число гостей (к. 1.000 осіб), старших і молоді, що заляли цілу велику площу. Свято мусіло додатньо й підбадьорююче вплинути на приявних, зокрема на молодь, що переконана в доцільність відродженецької акції — нестиме через повну здержаність від наших віковічних отрут здоровля, силу, добробут і відродження української нації.

ПЕРШІ АМБАСАДОРИ.

Польський амбасадор Р. Рачинський зложив у вівторок повновласти румунському королеві. Така сама церемонія відбулась у Варшаві, де президент Мосьціцький приняв повновласти від руумнського амбасадора Р. Френасовічі.

—о—

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ.

У Віляєрмоса відбулися маніфестації католиків за відкриттям церков. Ці маніфестації закінчилися сутичкою з поліцією, підчас якої згинуло 5 маніфестантів. Один із поліцаїв важко ранений.

Подбаймо більше за наші передмістя.

ПЕРШЕ СВЯЧЕНЕ У БАТОРІВЦІ К. Львова.

Баторівка к. Львова — це скоріш передмістя, як окрема оселя. Давніше, як розказували нам місцеві громадяни, була там (1912 р.) читальня „Просвіти" хтось діяв там і працював над освідомленням цієї оселі. Тоді й замітне було, що Баторівка українська. Але це було колись...

Сьогодні Баторівка втратила багато з набутого, а те, що вона не розтопнила зовсім у чужому морю та поволи вертається на втрачені позиції і навіть закріплює їх, це заслуга цілої черги наших священників, м. ін. і теперішнього душпастиря, о. д-ра Максимця, якого можна назвати справді душпастирем-громадянином. Останніми часами горстка свідомих громадян Баторівки піднялася, як на свої скромні сили, великого діла вибудувати домівку для української Баторівки. Початок уже зроблений. Куплено прекрасну пізморгову площу серед оселі і приготовлено трохи грошей. Але Баторівка бідна. Мешканці Баторівки — це здебільша зарібники, як це зустрінете сьогодні всюди, в більшості безробітні, а більших господарів, щоб жили достатньо та засібно, теж не має. І тому обов'язком українців помогти баторівцям при будові отого одинокого їхнього прибіжища в майбутньому — домівки, від якої почнеться нове життя на отому сильно загроженому передмісті. Якщо спізнимося з поміччю нашим німчиним братам, то втратимо Баторівку так, як втратили вже багато наших підміських сіл, напр. Давидів, Кривчичі, Сихів й ін., що 50 літ тому були ще чисто наші оселі. Поможім отому невеличкому гуртові баторівців докінчити розпочате діло! Особливо ми, львовяни, поспішімо з поміччю, бо від нас найбільше залежить, чи Баторівка буде наша, чи може ми готові її втратити, як втратили ми вже багато через нашу байдужість у цьому місті.

В суботу 28. травня ц. р. уладжено на Баторівці перше свячене — на жаль — у чужій хаті. Гостей, як на місцеві відносини, зібралося доволі. Прибули теж зі Львова представники наших установ, а саме: Просвіти, Центросоюзу, Р. Ш., Кредит. Т-ва, Відродження та С. У. К. і Промисловців. Після посвячення скромної застави, що його довершив о. Максимець, привітав він у теплих словах приявних та поділився з кожним зокрема свяченим яйцем. На переміну аж до пізної ночі чергувалися пісні та промови львівських представників, у яких пробивалася журa за місцеві обставини та слова потіхи й ради, як вивести Баторівку на кращий і ясніший шлях. А шлях цей, як виходило, простий — допомогти Баторівці придбати власну хату!

П. К-к.

Відродженецьке свято-концерт

У МАЛІЙ ДУХОВНІЙ СЕМИНАРІЇ У ЛЬВОВІ.

Поміж кільканацяти святами „Відродження", що відбулися в цьому році по цілому краю для вшанування памяти митр. Йосифа Сембратовича, відзначається своєю широкою мистецькою програмою свято „Відродження", що відбулося у Львові на просторому подвірі Малої Духовної Семинарії в понеділок 30. V. перед запрошеними гістьми і членами Головної Ради „Відродження" — завдяки прихильности ректорату й ініціятиві тамошнього гуртка „Відродження" і секції вчителів-абстинентів (реф. д-р А. Антонович, голова проф. Турчин).

Відродженецький гимн виконали злучені хори Малої Семинарії, гімн. і фахової школи СС. Василіянок. Прекрасне змістом і формою вступне слово виголосив з молодечим запалом д-р Петро Біланюк. Опісля, поодинокі заведення виконали на переміну низку окремих програм. І так: хор Малої Семинарії виконав 5 пісень під дир. п. М. Антоновича і кантату „Коль славен" під дир. проф. М. Колесси. Учениці-абстинентки гімн. СС. Василіянок відспівали під проводом уч. Яр. Тарнавської бадьоре „Ми хочемо світла" і деклямували збірно відповідні до хвилини вийнятки з української поезії. Фахова школа „Труд" вивела солідно підготовлену та з чуттям відтану гаївку і відспівала „Садок вишневий" під дир. проф. Надраги. П. садівнички „Рідної Школи" в пестрій народній ноші виконали цілу низку гаївок і веснянок в укладі й виведенні проф. О. Суховерської. Найбільше захоплення викликували наші малі симпатичні учні народньої школи ім. Б. Грінченка, що співали під проводом відомого вже з багатьох імпрез тієї школи проф. Гр. Терлецького цілу низку відродженецьких пісень та весняних канонів на 2, 3 й 4 голоси і вивели низку дотепних та зручних весняних образів. Учень Співак деклямував вірш — українську трагедію „Пияцьке життя Івана". За дозволом ректорату

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПЛЯН СТУДІЙ У ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ В ДАНЦІГУ.

У Високій Технічній Школі (Політехніка) в Данцігу є такі факультети та виділи:

Факультет І. виділи а) хемічний, б) агрономічний.

Факультет ІІ.: виділи а) архітектура, б) будівельна інжинірія.

Факультет ІІІ.: будова машин, б) електротехніка, в) будова кораблів, г) будова корабельних машин, д) корабельна електротехніка, е) будова літаків і повітреплавів.

До вписку на Високу Техн. Школу треба внести на руки „Основи":

1) подання в німецькій мові;

2) життепис (Лебенслявф) в німецькій мові;

3) свідоцтво зрілости, в оригіналі і легалізованому перекладі на німецьку мову. (Свідоцтва „Рідної Школи" і „Малої Семинарії" признають також);

4) свідоцтво моральности (може бути також видане парохіяльним урядом), якщо петент по скінченні гімназії мав більшу як 6-місячну перерву у студіях;

5) посвідку з відбутої шестимісячної безперервної практики в більшому фабричному заведенні, коли петент подається на факультет III-ій або 6-місячної практики в більшому будівельному підприємстві, коли петент подається на факультет II. (на архітектуру вистачає 3 місяці);

6) Денник праці (Арбайтсбух) в німецькій мові з рисунками й описом виконаної праці в диспозиційній формі.

Перекладами документів може занятися С. У. С. „Основа" за надісланням 5 зол. на звязані з цим видатки.

Вступних іспитів нема. Наука на В. Т. Ш. триває 8 семестрів (4 роки) крім агрономії (3 роки). Шкільний рік починається на весні (у квітні), але можна почати студії в осени (1. листопада).

Вписове на факультеті І. і ІІ. 35 гд., на факультеті III — 45 гд. (1 гульден = 1 золотий). Семестральна (піврічна) оплата за науку — 450 гд., але в пізніших семестрах, почавши від 2-го можна дістати знижку оплат до 250 гд. на підставі доброго поступу в науці. Утримання в Дан-

віку коштує місячно від 70 гл. Грошей можна перевезти до Данцігу до 500 зол. місячно. На приїзд до Данцігу треба мати „довуд особісти" з потвердженням громадянства („обиватель-ства"), яке полагоджує староство.

Звертаємо увагу на дуже високий науковий рівень данцігської Політехніки, яку знають і цінять у світі за справді фахові сили. В останньому часі данцігська техніка значно збільшилась, бо побудували кілька лабораторійних будинків, в яких находяться найновіші технічні здобутки.

В Данцігу студіює розмірно багато жінок, переважно на хемічному виділі, на виділі архітектури і летунському. Товаришки і Товариші, що виберуться на студії до Данцігу, матимуть тут також змогу пізнати й оглянути памятки середневічної культури і мистецтва, старинні будівлі та музеї. Данціг лежить у прегарній околиці, окружений від півдня залісеними узгірями, від півночі безкраїм морем.

За ближчими інформаціями щодо студій звертатися на адресу:

Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa", Danzig, Langfuhr, Technische Hochschule.

З ЖИТТЯ С. У. С. „ОСНОВА" В ДАНЦІГУ.

В 1937 році покінчили студії у Високій Технічній Школі в Данцігу і дістали ступінь дипльомованого інжиніра оці члени „Основи": Білаcюк Павло — будівельна інжинірія, Подлуський Маріян — електротехніка, Козак Володимир — будівельна інжинірія. З початком 1938 р. Іванчук Евстахій — хемія.

Дня 8. травня ц. р. відбулися загальні збори С. У. С. „Основа" в Данцігу. До Виділу ввійшли: Орест Семчишин — голова, Михайло Викрикач — секретар, Данило Боринець — скарбник, Дмитро Болеста — прес. реф. Контрольна Комісія: Ярослав Сайко, голова, Ярослав Оришкевич, Евген Гринишин.

„Ще один доказ, що активізація української справи є в повному ході".

КОМЕНТАРІ ЕНДЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Варшавскі Дзеннік Народови" обговорює вбивство полк. Е. Коновальця у тоні питомому ендецькій пресі. Згадуючи про консолідацію поважної частини української еміграції в Німеччині та Австрії під проводом полк. Коновальця, „Дзеннік" навязує якимсь чудернацьким способом цю подію до... недавньої декляpaції УНДО, „що є висліддом загальної засади німецької політики у Середущій та Східній Европі".

З цих мало оригінальних міркувань на тему „судетської тактики" УНДО переходить „Дзеннік" до ще менш оригінальної старої пісоньки про українську справу, що, очевидно, є звичайним знаряддям німецької політики не лише у відношенні до Польщі. Зрештою вона має ширше значіння, бо завданням її є — поруч балканізації польських внутрішніх відносин — підготова терену для німецької експансії в Росії. Полк. Коновалець, що мав свою оперативну базу в Берліні розумів значіння української справи для Німеччини, тому й активно співпрацював з тою політикою. Правдоподібно він перекинув останіми часами свою діяльність на терен совітської України, коли став небезпечний для СССР. Очевидно, ендецький щоденник радіє, що вибух бомби в Ротердамі поклав кінець багатьом політичним плянам полк. Коновальця, але зясовує собі, що цей замах „не поклав кінця політиці, якої виразником і одним із виконавців був полк. Коновалець. Його політика залишиться, і на місце Коновальця прийде інший „боритель", що піде його слідами."

Висновки часопису, що залюбки легковажить українську справу, цікаві:

„Ми повинні здавати собі справу з того, що **ми ввійшли в добу активізації української квестії, що та активізація не льокальне явище**, що її джерела находяться поза границями нашої держави та що ця квестія має ріжних опікунів. Тому і польська державна влада і польське громадянство мусять заховати велику чуйність та покинувши блудні шляхи преріжних „нормалізацій" чи експериментів у стилі п. Юзевського, х забратися консеквентно й енергійно до упорядкування наших справ на „кресах, згідно з вимогами безпеки держави й історичних інтересів нації. **Бомба в Ротердамі — це ще один доказ, що активізація української справи є в повному ході".**

Львівське **„Слово Народове"** не пускається на такі далекосяглі рефлексії та висновки. Воно вдоволюється скромним питанням „відкіля полк. Коновалець брав гроші?" та висловлює здогад, що полк. Коновалець свідомо співпрацював з большевиками проти Польщі. „Навіть з чортом, — мовляв — щоб лиш проти Польщі!" Тепер полк. Коновалець певно думав останній раз взяти большевицькі гроші й остаточно зірвати з большевиками.

Стільки пишуть два ендецькі щоденники. Цікаве: та сама ідеольогія, той самий україножерний підхід — а такі ріжні висновки.

Чехословацький протест проти перелету німецьких літаків

над чесько-німецьким кордоном.

Чехословацький посол у Берліні зложив у німецькому міністерстві закордонних справ ноту з протестом проти 15-ох випадків перелету німецьких літаків понад кордоном.

ІНЦИДЕНТ НА ЧЕСЬКО-МАДЯРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Вертаючись з будапештенського евхаристійного конгресу, молодий мадяр Степан Шорад крикнув на граничній стації: „Хай живе Мадярщина!" Тоді двох чеських митних сторожів завело його до бюра і так побили, що він мусить лікуватись 8 днів.

Тому, що до цього інциденту дійшло на мадярській території, обох чехів притримали, а мадярський уряд зажадав від чехословацького вияснень.

Двох заступників предсідника голови народніх комісарів УССР

арештовано.

200 РОЗСТРІЛІВ ЗА 2 ТИЖНІ?

ГПУ арештувало в Києві двох заступників предсідника совнаркому УССР Тягнибіду і Сухомліна; цей останній був рівночасно головою державної комісії плянування. Сухомлін — старий большевик, займав уже визначні становища; навпаки Тягнибіда належить до молодшого покоління комуністів.

Обох большевицьких достойників арештовано мабуть мабуть у звязку зі справою Косіора. (АТЕ.)

У Москві ходять поголоски про масові арештування в УССР. Говорять, що за 2 минулі тижні розстріляно в Києві, Харкові та в Одесі коло 200 членів опозиції.

Німеччина не буде платити австрійських довгів

Англійці не приняли компромісових пропозицій.

У вівторок зірвано англійсько-німецькі переговори, що йшли від кількох днів у Берліні у справі ліквідації довгів Австрії. Німецький уряд відкинув рішуче усякі пропозиції Великої Британії, заявляючи, що Німеччина не вважає себе легальним спадкоємцем австрійської республіки тому й не може перебрати довгів цієї держави. Німецький уряд пропонував переговори на такій площині: За те, що Німеччина візьме на себе відповідальність за австрійські довги, Велика Британія збільшить імпорт німецьких товарів; крім того Німеччина домагалась обнижки відсотків від австрійських позичок. Провідник британської делегації відкинув німецькі пропозиції і виїхав до Льондону.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 113. Пятниця, 1 червня (20 травня) 1888.

„УНІФОРМНЕ ВСЕСЛАВЯНСТВО".

Новий голова „Славянського Благотворительного Общества" у Петербурзі ген. Ігнатієв сказав у своїй промові на загальних зборах членів того товариства, що „прийде час, в якім усі славяни визнаватимуть віру Кирила і Методія, уважатимуть себе одним народом і одна мова буде їх спільною мовою". „Діло" пише з того приводу, що ніякий славянський народ не рветься до тієї єдности. Не рвуться до того й українці, яких Москва хоче силою обєднати з собою. Але

„Як австрійські словени встоялись проти безперечно вищої німецької культури; як Польща не могла спольщити Руси за ціну громадянських свобід, як фламандці не пропали з етнографічної карти Европи; як і в самій Росії естонці устоюються проти німців, чуди проти шведів і т. д. — то наскільки більше пустою роботою мусить видатися кожній думаючій людині змагання згнобити національність українсько-руського велетня! А треба ще додати, що Україна живе сильно традиціями недавних віків, що історичні спомини не вмерли у неї, що дух націоналізму не спиняється на кордонах, що і почуття народнього достоїнства не вигасло в душах вільного колись козацтва.

„Славянське Благотворительне Общество" знає зрештою найкраще, кілько хитрости і матеріяльних засобів коштують його заходи коло поширення уніформного всеславянства, а які у висліді такі малозначні".

„В РОСІЇ ЗНОВУ НАСТАВ ВОЄНИЙ ДУХ."

„Від якогось часу німецькі часописи почали знову звертати увагу на те, що Росія посуває щораз більше війська на свої західні границі. Чи ці вісти правдиві, годі покищо ствердити, але все-ж здається, що в останньому часі настав у Росії знову дуже сильний воєнний дух. Так повідомляють з Відня, що дивізії російської кавалерії, які стоять у Польському Королівстві, дістали сильні відділи кінної артилерії. До „Пол. Кор." пишуть, що цими днями спеціяльна російська комісія оглядала всі переходи через Збруч".

НОВА ЗБРОЯ

Відень, 31. травня. Міністр війни закупив ... мітралєзу Максима. Мітралєзи цієї системи ... зали при пробах велику справність у стрілянні ... тому, що матеріял, з якого їх тепер роблять, ... зуживається, не можна ще завести їх в армії.

ЦАР ХОЧЕ ВТРИМАТИ МИР В ЕВРОПІ.

Петербург, 31. травня. Цар приймав депутацію з Києва, яка просила його, щоб він приїхав на 50-літній ювилей київського університету. Цар сказав депутації, що війна не зааплямутить цього свята ... й він старається усіми силами, щоб утримати мир в Европі.

ЗАКАРПАТТЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ... ТА ОБЄДНАННЯ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ... У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

„Руська (Українська) Народня Рада" в ... городі під проводом о. Волошина ... гатись повної автономії з окремим ... для Закарпаття. Дальше Рада домагається ... би зліквідувати ужгородський виділ ... Реферат) міністерства освіти і передати ... ні справи губернаторові, щоби ... карпаття заселені українцями ... чини та щоб поширити компетенції ... влади передовсім у господарській ...

—o—

ПОЛЬСЬКО-ЛАТВІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ... СПРАВІ ЛЕТУНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

У вівторок почались у Ризі переговори ... летунською конвенцією, що ... ряду комунікацію на лінії Варшава-... Таллін-Гельсінкі.

Переговори веде директор „Лоту" ... і латвійський директор пошт і телеграфів ... нвіс.

Алькоголь виоолжує вас й веде до ...

З природи і життя.

Скарби здоровля в цитрині.

Цитрина займає почесне місце у відживі людини, як джерело вітаміни Ц. Вже давно, ще в середних віках, коли нікому не снилося про вітаміни, на основі досвіду лікували недугу шкорбут, при якій загнивають ясна, ропіють та випадають зуби і бувають підшкірні виливи крови, — дієтою з цитрин і помаранч. Давніше ця недуга виступала головно в моряків, що тижнями чи місяцями плавали по морях і жили лиш вогкими сухарями, в яких мало цієї вітаміни.

Віт. Ц і аскорбіновий квас.

Недавно відкрили дослідники, що віт. Ц. хемічно є аскорбіновим квасом. Це відкриття завдячуємо вченому Шент-Ґіорґієві. Фабрики фармацевтичних препаратів почали фабрикувати штучну віт. Ц. у формі впорсків з аскорбінового квасу. Одначе при лікуванні шкорбуту такою штучною (т. зв. синтетичною) віт. Ц. як показали досліди у клініках і шпиталях, не всі хворобові прояви зникали. Головно утримувалось дальше ушкодження шкорбутом стін кровоносних судин, через що і надалі приходили підшкірні виливи крови, що зверху виглядають як синці і червоні плямки на шкірі та яснах. Ці прояви пошкодження кровоносних судин уступали щойно тоді, коли недужому подавали як тік сік із цитрини чи паприки. Тому лікарі прийшли до висновку, що крім віт. Ц. (аскорбінового квасу), у цілющім цитриновім соку, істнують ще інші лікувальні субстанції, ще покищо не досліджені.

Нові вітаміни П. і К.

Нові досліди над тими таємними лікувальними субстанціями цитринового соку навели на слід хемічного тіла, яке назвали цитрином, а яке належить до хемічної групи флявонів; ці флявони — це барвники (барвливі субстанції), та їх багато у всяких ростинах. Саме брак цієї субстанції спричинює дотканікові кровотечі у шкорбуті. Оту цілющу субстанцію назвали **вітаміною П.** Згаданий Шент-Ґіорґі твердить, що шкорбут є саме т. зв. авітамінозою Ц і П. Це потверджують і досліди на тваринах; коли досвідним тваринам подавати саму віт. П., тоді маємо лиш образ авітамінози Ц. (занидіння ясен, опухи суглобів і смерть по 4—6 тижнях).

Як кажуть **дослідники і відкривники** цієї нової вітаміни, Арнентан і Шент Ґіорґі, вітаміна П. діє в той спосіб, що зменшує проникання кривляних тілець крізь стіни кровоносних судин, головно тих найдрібніших, і ущільнює їх, затискаючи щілини між поодинокими клітинами клітинної оболони, що вистелює канали кровоносних судин.

Вітаміна К.

Інші досліди над шкорбутом перепровадили два дослідники Дам і Шонгойдер. Вони тримали курята на штучній дієті, що викликувала в них появу шкорбуту. Підчас цих дослідів вони відкрили нову лікувальну субстанцію, що має вплив на ціпеніння крови. Брак тої нової вітаміни (як її назвали **віт. К**) в поживі є причиною того, що у шкорбуті вилита з судин кров дуже пізно і ліниво ціпеніє, через що кровотеча є більша. Само лікування чистою віт. Ц. не поправляє того прояву шкорбуту; щойно коли до дієти, яка є причиною авітамінози Ц. додати збіжжя, нелущеного рижу, свинячої печінки або жовтка з яйця, тоді поправляється стан хворого і вилита з судин кров ціпеніє правильно, затикаючи щілини в стінках кровоносних судин і гамуючи через те кровотечу; згадані споживчі продукти мають у собі багато вітаміни К.

Як бачимо, наука не стоїть на місці, але щораз більше відкриває таємниць природи, через що дає людині все сильнішу зброю у боротьбі з нею. Прикладом невтомної праці учених дослідників природи і усяких проявів життя є саме світлий розвиток науки про вітаміни (вітамінольоґії). Ще недавно знали ми ледви чотири вітаміни (А, Б, Ц, Д). Тепер число їх зросло майже трикратно (А1, А2, Б1, 2, 3, 4, Ц, Д, Е, П, К), і не є виключене, що в найближчій будучині число тих таємних а таких важних для життя і здоровля людини цілющих субстанцій ще збільшиться новими, нині покищо незнаними.

Б. Г-й.

Два неба.

Коли порівняти астрономічні мапи неба з половини червня минулого року з положенням небесних тіл на небі в половині червня цього року, видно, що всі звізди займають на обох тих мапах те саме положення у відношенні до лінії овиду. Це діється тому, що хоча звізди мають „свої власні рухи“, то рухи ці такі мінімальні, що даються виказати тільки найніжнішими астрономічними помірами. Зате Місяць і планети займають по році інше положення; ця зміна положення є наслідком їх рухів довкола сонця або Місяця коло Землі.

Вже старинні халдейці, що створили величаву культуру на кілька століть перед Христом в долині рік Тигру і Евфрату, помітили це явище; вони на основі повороту звізд по часі одного року до того самого положення устійнили довготу року, який за їх обчисленням мав 360 днів. Але вони ствердили, що деякі небесні тіла як Сонце, Місяць і планети, не надаються до вичислювання довготи року, ані до того, щоб бути провідниками мандрівників по безкраїх пустинях. З цієї причини, що згадані небесні тіла не підлягаються такого незмінного порядку, як звізди, халдейці вірили, що вони мають свою „свобідну волю“ і тому віддавали їм честь як божествам. Та віра старинних у „свобідну волю“ планет (до яких зачисляли тоді також Сонце і Місяць) дотривала аж до великої революції, яку в астрономічному світі викликало відкриття Миколи Коперника. Ця хибна віра і була причиною того, що астрономія такі довгі віки стояла на місці. На тій вірі є також оперта славна головно в середніх віках „наука“ **астрольоґія**, що старається получити долю людей зі станом неба у даній хвилині. Природно, що ця „наука“ втратила тепер основу свого істнування, від коли знаємо, що небесними тілами кермують механічні закони та їм підлягають рухи звізд і планет. Закони такі сильні і незмінні, що на їх основі можемо обчислити положення небесних тіл навіть на тисячі літ наперед і в минулім. Тому не має жадного значіння давня наївна віра у „свобідну волю“ планет, що є основою т. зв. астрольоґії, і тому представники нинішньої астрольоґії живуть лише коштом наївних легковірів, бо для природничих наук таємна „астрольоґія“ сьогодні вже не істнує.

Шовк із моря.

У теплих морях росте багато морських водоростів, що досі уважали безпожиточним для людини хабаззям. Вони мали значіння лиш як джерело йоду, який ці водорости втягають з морської води, і який можна з них витягнути відповідною фабрикацією. Аж ось недавно показалося, що велитенські маси морських водоростів можуть мати дуже велике практичне значіння для людини, а саме вони надаються знаменито до виробу **штучної вовни і штучного шовку.** Відкрили це японці, і вже навіть зголосили в Европі свої патенти на виріб тканин із морських водоростів. Як кажуть знавці, такий штучний шовк має бути дуже подібний до природнього шовку; він має подібні прикмети, як вигляд, полиск, є сильний, непромакальний, а як матерія мягкий і теплий. Найліпший продукт дають водорости з групи брунатних, т. зв. саргассум, які треба збирати тоді, як дозріють.

Хемічно продукція тканини з водоростів виглядає так, що з водоростів витворюють наперед галяретовату масу, що має в собі такі хемічні сполуки як альґіт, манніт, білок і целюльозу. Цю масу розпускають в амоніякальнім розчині окису міді і лишають цю масу в спокою до часу, аж згусне. Потім витягають з неї пряжу, яку сполокують у змiцнювальній субстанції.

Щоб дістати штучну вовну добре вичищені і вибілені водорости купають, як згадано, в амоніякальнім розчині міді, бороцинкані амоновім і таніні. Потім пряжу перепроваджують через цілий ряд ріжних купелів, а вкінці волокна тканини вигладжують і вирівнюють. Коли ця, щойно в початках, метода фабрикації тканин покажеться добра і дешева, то булоб незвичайно пожиточним надбанням для людини, бо ніде правди діти, теперішні тканини на убрання всюди по цілім світі є дуже дорогі і без огляду на великий розвиток техніки убраневі матеріяли становлять для нинішньої пересічної людини один з найбільших видатків.

—o—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЧЕРВЕНЬ

1. VI.	3.21 год.;	19.46 год.;	16.25 год
11. VI.	3.14 год.;	19.56 год.;	16.42 год
21. VI.	3.13 год.;	20.01 год.;	16.48 год.
1. VII.	3.17 год.;	20.02 год.;	16.45 од

22 дня червня в год. 3.04 початок астрономічного літа; Сонце вступає у знак Рака. У цім році літо треватиме 92 днів, 19 годин і 21 мінут. Т. зв. цивільні сутінки тревають у червні 1 годину і 3 мінути.

Місяць в червні.

5. VI. — в год. 5.32 — перша квадра; місяць світить звечора на пол. заході неба.

13. VI. — год. 0.47 — повня, місяць світить цілу ніч.

21. VI. год. 2.52 — остання квадра — місяць видно в другій половині ночі.

27. VI. год. 22.10 — новик, видно над овидом удень.

Мандрівка планет у червні.

Меркурій — в першій половині місяця сходить на пів години перед сходом сонця. 22. дня червня зливається зі світлом сонця.

Венера — світить дві години по заході сонця на тлі зоряних громад Близнята і Рак.

Юпітер — сходить у перших днях червня по півночі і під кінець місяця світить над полуднево-східним краєм неба.

Сатурн — сходить півтора години пізніше по сході Юпітера.

Сторінка без політики.

Фатальний смараґд.

Ще 3. лютого ц. р. стара графиня Мершов держала приблизно в 2. год. пополудні у своїх руках претарне намисто, що вона його дістала в дарунку від князя Бравншвайґського, коли вона була ще молода й гарна... По середині намиста пишався величезний смараґд, справжньої чистої води камінь.

Графиня з ним ніколи не розставалася і густо-часто повторяла:

— Я умру, як лиш той смараґд пропаде...

А вже 4. лютого ц. р. 98-літня графиня відкрила з розпукою, що намисто щезло. Спершу вона думала, що воно десь загубилося серед постільного білля. Та коли перешукали всю постіль і цілу кімнату, графиня попала в розпуку. На другий день її не було вже між живими.

Перед судом.

Похресниця старої графині Фльорін-Нардіс-Франкен та її колишній наречений Моріс Ле Мас станули тепер перед судом обвинувачені у крадежі дорогоцінного намиста. 4. лютого до Фльорін Нардіс-Франкен, яка мешкала разом із графинею, прийшов Моріс Ле Мас, доволі талановитий маляр. Він прийшов із китицею квітів, відійшов із... намистом у кишені.

10. лютого Ле Мас відлетів літаком до Льондону. З ним їхала молода й гарна жінка. Та це не була його наречена Фльорін, яку поліція саме під ту пору арештувала, лиш молода, наївненька норвежка, яка недавно передтим стала геройнею паризької кримінальної хроніки. Паризька ворожка-хіромантка зуміла виманити від неї ціле її майно, більше, як міліон франків... Тепер наївна норвежка Бебі Рес Кнудсен летіла до Льондону, щоб там продати свій дорогоцінний нараменник; все, що їй залишилося з її майна.

Ле Мас оправдується.

Ле Мас продав усі дорогоцінности й намисто графині Мершов, одначе смараґд затримав. Коли він вернувся до Парижа, поліція відразу його арештувала. Підчас слідства почав він оправдуватися:

— Фльорін казала мені, — заявив він слідчому судді — що графиня дала їй намисто, прочуваючи свою смерть. Я хотів зробити прислугу Фльорін і на її прохання продав намисто в Льондоні.

— А чомуж ви залишили смараґд? — питається суддя.

Це несподіване питання сильно збентежило арештованого. Він замнявся хвилинку, відтак промимрив:

— Я хотів пощадити бідну Фльорін, яку поліція поставила у важку ситуацію...

Пане, ви брешете!

— Вибачте — перебила йому наречена — я зовсім не знала, що смараґд ви залишили собі...

— Пані, я хотів вам зробити прислугу, як учинна людина...

— Пане, ви брешете!...

Ясно, що після того наречені зірвали зі собою. Він оженився з іншою, вона вийшла заміж теж за іншого.

А ціла справа опинилася в суді, який небавом проголосить присуд у цій справі.

——o——

Зі страху перед зизом отруївся.

Двацятьдволітній Фентон Слек із Шіфільду (Англія) був студентом медицини. Серед своїх товаришів і професорів мав він величезну симпатію. Він учився добре, бо був не лиш працьовитий, але й незвичайно здібний. Всі іспити здавав він із якнайкращим успіхом. Ніхто не догадувався, що Слек скриває в серці якусь трагічну тайну.

Та його переслідувала дивна манія, яка мала свою причину ще в події з дитячих літ. Одного разу тітунка сказала маленькому хлопцеві, що його сестрінець, який мав змалку такі самі очі, як Фентон, коли дійшов до 20 літ, дістав зиза. Хлопчина запамятав собі те оповідання і згодом зрозумів його в той спосіб що і йому, коли підросте, грозить зиз. Ця думка переслідувала його без упину і згодом ставала просто нестерпна. Памятники, що він їх від кількох літ писав, найкраще доказують, як молодий студент панічно боявся стати зизооким. Той страх доводив його майже до божевілля.

Того дня, коли він покінчив 22 роки, приглядався, як завжди, в дзеркалі і прийшов до переконання, що починає вже зизувати. Це так його схвилювало, що він ще того самого дня отруївся.

Лікар, який оглядав трупа і довідався про причину самогубства, ствердив, що про ніякий зиз не було навіть і мови та що очі самовбивника були зовсім здорові і правильно положені.

Обезпечення від... непогоди.

Деякі англійські обезпеченеві товариства завели тепер оригінальну новинку, а саме обезпечення від... непогоди.

Асекураційні товариства перевели статистичні досліди й устійнили, яка скількість сонячних днів припадає в полудневих околицях Англії. На випадок, як скількість сонячних днів від травня до вересня не осягне устійненої пересічної цифри, тоді товариство виплачує відшкодування всім тим, які обезпечилися. Висота відшкодування залежить від висоти заплаченої вкладки. З того оригінального обезпечення користають у першу чергу власники ріжних каварень, ресторанів і розривкових льокалів під голим небом та організатори ріжних спортових імпрез.

Справді обезпечення поширюються на всі ділянки людського життя і небавом мабуть не буде нічого такого, чого не можна булоб обезпечити.

Пра-прадід.

В селі Льонжевіллі (Франція) живе собі добродій на прізвище Франсуа Моніс, який святкував недавно 83-ті роковини своїх уродин. Він має хіба найбільшу у світі рідню, а саме: 10 дітей (всі живуть) 50 внуків, 38 правнуків і двоє праправнуків. Число його нащадків дає рівно 100 осіб, з невістками й зятями 180. Франсуа Моніс почувається ще зовсім добре і сподіється, що діждеться ще більшого числа своїх нащадків.

Несамовиті мандрівки трупів у Харбіні.

Кореспондент часопису „Жур", який відбув поїздку по Манджуко, описує нинішній Харбін у дуже темних кольорах.

„Перший мешканець, якого я бачив у Харбіні, був трупом — пише той журналіст. — Він лежав у траві, сірий від пороху, напроти дому, який звичайно відкритий лиш по ночах. Той дім має назву „Ніца".

Був це труп якогось москаля. Дві години пізніше журналіст знайшов небіжчика 10 м. дальше, перед китайською грайзлерню. Відтак покійника переносили ще не раз і не два з місця на місце. Він опинився перед похоронним заведенням, відтак перед московським книгарським базарем... вечором знову лежав перед „Ніцою".

Китайський звичай наказує, щоб покійника хоронили мешканці дому, перед яким його постигла смерть, якщо покійник не помер у своїй постелі, або в лічниці. В іншім випадку небіжчик буде злобно переслідувати того, хто нарушить той звичай.

Якщо якийсь чоловік почуває себе на вулиці погано, то люди, які обсервують його з вікон, швидко вибігають на вулицю і дбайливо відводять недужого на протилежний хідник. Та коли хтось паде несподівано мертвий на вулиці, не упередивши про те нікого і без ніяких прикмет, які давали би змогу догадатися близької смерти, то відтак трупа переносять зпід одних дверей до других так довго, аж тіло почне зовсім розкладатися й тоді рад-не-рад мусять трупа хоронити останні...

На вулицях Харбіну збирають пересічно 40 мерців щомісяця. До них треба додати багато пянюць, яких по зовнішньому вигляді зовсім не можна відріжнити від покійників. Валяються теж по вулицях і важко хорі. Згаданий журналіст бачив китайця, який сидів кілька днів непорушно під дверми. Він мав пятнистий тиф.

На думку того журналіста Харбін має чотири пори року: сезон тифу, повеней, ... і гострих морозів. Нещасне загибаюче — ... він — місто...

Скарб у стіні камяниці.

На вулиці Муфтар у Парижі трапила[сь] справжня революція. Навіть незнайомі говор[или] зі собою на одну лиш тему. Перекупки теж не мали інших тем до розмов. Всі розмови оберталися довкола скарбу, що його відкрили при перебудові будинку ч. 53.

Золоті монети, що їх знайшли робітники в стіні передали нотареві, який буде їх перехо[в]увати аж до виконання необхідних формальностей. У стіні знайшли 79 золотих люїдорів та пістоль. Половину цього скарбу розділять між робітників, які там працювали. Друга половина припаде власникові дому — громадянинові міста Парижа.

Остання мешканка кімнати, де знайшли золоті монети, вже стара жінка. І вона теж сильно схвильована тим скарбом.

— Я мешкала тут від 1911 р. — заявила вона журналістам і випровадилася у ... 1936 р., коли минув останній речинець ... дім, який займало місто для перебудови. Двацять пять літ жила я біля скарбу в стіні, не дозріваючи навіть, що він істнує.

Муж старої жінки був муляром. Коли вони спровадилися на вул. Муфтар, їх мешкання складалося з двох кімнат. Та тому, що в другій кімнаті не було світла, муляр зруйнував ... стіну й таким чином із двох кімнат зробив ... Цеглу розбивав він ломом у безпосередній віддалі від того місця, де був замурований ... Якби він був ударив ломом кілька цен[тиметрів] дальше, то зі стін було би посипалося зо[лото]...

Муляр помер кілька літ тому ... ва по ньому, стара вже жінка ... у захисті для вбогих на громадський ...

Гороскоп зрадив убивника.

У місцевості Міткруфт (Англія) вбив ... для грабункових цілей багатого власника ... Віліяма Форестера. Слідство виказало ... дані на те, що вбивником був ... нець убитого Джон Вельш, який негайно ... вбивства втік із містечка і щез без сліду. ... розіслали гончі листи, одначе вони ... без успіху.

Щойно по кількох тижнях, підчас ... що її перевели у нічліговім захисті, ... жувала Армія Спасення в Савтгемптоні ... жали якогось чоловіка, якого опис го[дився] ... писом Джона Вельша. Та арештований ... що він називається Джемс Файф і в М... ніколи не був і про вбивство навіть ... папери мав у якнайкращім ладі.

Тому, що опис, який мала поліція ... кладний і тому, що відтиски пальців ... теж не мала, чоловіка, який називав себе ... фом мали вже звільнити. Та раптом ... лішестів звернув увагу на гороскоп ... який знайшли при підозрілому. Той ... зладив один з льондонських астрологів ... якому вбили Форестера, був у гороскопі ... чений, як критичний день. Крім того ... обговорював критичну дату, був ... кілька разів червоним олівцем. ... підозрівати, що тут щось „не те". ... вірки переведеної у книгах льондонських ... трольога, виявилося, що згаданий ... мовив колись Джон Вельш.

Це дало поліції змогу устійнити ... арештованого в захисті чоловіка ... ночасно вбивника Форестера.

Шкільні справи.

ІСПИТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ В РІВНОМУ

Дирекція Коедукаційної Гімназії і Ліцею з українською мовою навчання **Ф. Пекарського** (з правами державних) в Рівному подає до відома, що: **вступні іспити на 1938-39 шк. рік** відбудуться: до кл. І, ІІ, ІІІ, і IV. гімназії **на весну в ін. 22. до 25 червня 1938 р.** і до кл. І. і ІІ. ліцею, **— в днях 27—30. червня 1938 р. Крім цього, як будуть вільні місця в осени відбудуться додаткові іспити у вересні 1938 р.**

Прохання треба вносити: до гімназії найпізніше від 1. до 15. червня 1938 р. і до ліцею — від 22. до 25. червня 1938 р.

До кл. І. гімназії можуть бути прийняті кандидати, що мають скінчених 12 літ і не більше як 16 літ до 1. IX. 1938 р., до кл. ІІ. приймають кандидатів до 17 літ, до кл. ІІІ. до 18 літ і до кл. IV. до 19 літ.

Для кандидатів до кл. І., які предложать свідоцтва про скінчення VI. кл. народньої школи відбудуться іспити з таких предметів:

І. Писані вправи: 1) з польської мови, 2) з української мови і 3) з аритметики з геометрією;

ІІ. Устний іспит: 1) з польської мови з історією, 2) з української мови, 3) з географії з природознавством і 4) з аритметики з геометрією. Коли кандидат має у свідоцтві за VI. клясу народньої школи з названих прдеметів ноту „добре", то від устного іспиту його можуть звільнити, якщо напише іспитову вправу на „добре".

Кандидати, що не предложать свідоцтва про скінчення VI. кл. народньої школи — здають іспити з таких предметів:

І. Писані вправи: 1) з польської мови, 2) з української мови і 3) з аритметики з геометрією;

ІІ. Устний іспит: 1) з релігії, 2) з польської мови, 3) з української мови, 4) з історії, 5) з географії, 6) з природознавства і 7) з аритметики з геометрією.

Кандидати до ІІ, ІІІ, і IV. кляс здають іспити з усіх предметів по програмі за І, ІІ. і ІІІ. кляси гімназії.

Учні, що не зложать іспиту на весні, мають право здавати той самий іспит восени.

Шкільні оплати: в кл. І, ІІ, ІІІ. і IV. — 25 зол. і в ліцею І. кл 30 зол. і ІІ. кл. 35 зол. місячно. Нововступаючі учні платять вписове в розмірі одномісячної шкільної плати. Старих учнів обовязує одноразова реєстраційна такса в розмірі 5 зол.

Незаможні учні, що виказують добрі успіхи в науці, можуть рахувати на знижку оплат і стипендії.

Прохання з долученням: 1) метрики народин, 2) свідоцтва про скінчення народньої школи, 3) свідоцтва щеплення віспи і 4) 10 зол. (до кл. ІІ, ІІІ. і IV. — 15 зол.) за іспити, треба складати в канцелярії гімназії особисто, або через почту, на адресу: Рівне, вул. Соборна 5.

При зголошеннях за листовними інформаціями треба надіслати почтову картку або марку за 25 сот. на відповідь.

Дирекція.

ВІДГУКИ ДНЯ

Словом і ділом.

Багато є на світі людей, що люблять діти. У Львові здиблете їх на кожному кроці: в хаті, на вулиці, в кіні.

— Ох, нині наша сусідка знов била свою малу. Чути було ляпаси крізь стіну, а мале так кричало, аж серце краялося.

— Не розумію, як можна так дитину катувати. Таке звірство повинно бути поліційно каране.

Це так у хаті.

А на вулиці:

— Дивіться, дивіть! Такий мороз, а воно босе!...

— Сирітка, певно. Гляньте як ніжками перебирає бідненьке. А ручки як базник...

— Може й не мало нині ні рісочки в устах.

— Кого як кого, але дітей мені страшенно жалко.

— Мені теж.

А в кіні:

— Страшенне зворушлива історія. А та Шірлі так знаменито грає. Подумати тільки, що десь є такі бідні діточки, такі голодні, такі голі і босі...

Направду є багато людей і в нашім Львові, що люблять діти і милосердяться над ними при кожній нагоді і — всякими найніжнішими словами.

Але зате як мало є людей на світі (Львів також до нього належить!), що милосердяться над бідною дріботою — ділом.

Живемо, радіємо і терпимо, заробляємо і тратимо, а неодин з нас до гробової дошки не знає, що кожного дня тисячі дітей встає рано з бідної постелі в холодній хаті і вже від раннього ранку радіє обідом у захоронці. Не знає, що кожного дня встає рано кільканацять старших і вже від раннього ранку сушить собі голову, де роздобути трохи грошей на ложку теплої страви для тих тисячів.

І це є та велика, правдива любов до маленьких громадян, що не спиняється на милосердних словах і жалібних зітханнях.

Щасливіші нації мають міністерства опіки, магістрати міст, великі записи. Голова правдивих приятелів людської дріботи не сохне з журби де взяти гроші на харчі, а як і сохне то тільки дуже трохи. Зате в нас...

— Щож буде завтра?

— Бог святий знає. Я вже у всі можливі двері стукала. Як не будемо мати доходу з нинішньої імпрези, то направду буде зле.

— Може ще дадуть нам і цим разом на кредит... Зрештою, чому не має вдатися імпреза?! Гарна ціль, добірна програма...

— Все те правда. Але ви знаете як воно є. Люди назагал байдужі до таких справ як дожива дітей. Кожний думає, що і без нього буде повна саля. А на ділі пять-шість перших рядів пустих, пять-шість других — пяте через десяте, а решта заповнила стояча публика.

— — — — — — — — —

Прийшла до мене в хату така правдива приятелька голодних дітей, принесла дарові білети на імпрезу „Діти дітям", що відбудеться в салі Ріжнородностей у 16. годині, 2. VI. 1938.

— Напишіть у „Відгуках" про імпрезу! — просила.

Я спершу не погоджувався. Але як почув скільки дітей з тугою чекає на теплий даровий обідець — я рішив написати, мало того: рішив піти.

Сама програма варта того, щоби піти, сама ціль варта того, щоби не користати з дарового білету.

А одно і друге варте того, щоби про імпрезу написати.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Лиси, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Д-р Олександер Лаврівський** перепровадився з днем 1. червня ц. р. на вулицю Льва Сапіги ч. 2, партер, тел. 244-56. Приймає в жіночих недугах і поліжництві. Лікування коротхвилевим апаратом. 1187

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, 3. червня ц. р. в год. 7. увечір. На сходинахчитатимуть реферат д-ра Мирослава Поповича п. н. „Найчастіші діягностичні помилки лікаря-практика".

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якслід. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто неймовірні осяги. Звертайтесь зі закупом фото-матеріялу до української крамниці Е-комп, Львів, Сикстуська 29. 1639

— **До ПП. Передплатників „Змагу".** Адміністрація „Змагу" повідомляє, що експресові посилки вишле не у недылю 5, травня, але в понеділок 6-го травня вночі. За посилками треба зголоситися на місцях у вівторок досвіта.

— **Реферат посла В. Целевича.** Заходом Центральної Жіночої Секції УНДО відбудеться в пятницю, 3-го червня ц. р. в год. 7-ій вечором у кімнатах канцелярії УНДО у Львові, вул. Підвалля 7, ІІІ. поверх, реферат посла Володимира Целевича на тему: „Положення жінки в Совітах". Вступ для членів і ширших кол громадянства.

— **Нова Управа Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Л ьвові.** Дня 24. травня уконституувалася нова управа Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, вибираючи президентом товариства сен. Володимира Децикевича, віцепрезидентами о. мітрата О. Базюка й о. крил. Д. Лопатинського, секретарем д-ра А. Говиковича, заст. секретаря ред. М. Тараська, скарбником д-ра Л. Ганкевича, заст. інж. Ю. Мудрака. Члени: пос. д-р Р. Перфецький, пос. З. Пеленський, о. ради. В. Садовський, проф А. Березовський, М. Донцова, д-р С. Ганицький, М. Говиковичева і М. Галібей. Контрольна Комісія: голова дир. О. Саєвич, член ради ради. П. Берест і дир. М. Лазорко. Заступники: дир. О. Пацак і дир. М. Кисілевський.

— **Важне для тих, що хочуть записатися у львівську політехніку.** Т-во українських студентів львівської політехніки „Основа" подає до відома абсольвентам середніх шкіл, що інформаційні сходини в справі студій у політехніці відбудуться в суботу 4. VI. ц. р. в год. 18. у домівці Т-ва „Основа" (пл. Юра ч. 5.).

— **Українїка.** „Прагер Прессе" з 31. м. м. принесла під наг. „Шевченко у світовій літературі" оцінку XV. тому збірного видання творів Шевченка, що виходять у Варшаві заходом У. Н. І. Той том („Шевченко в чужих мовах") на сторінках „Діла" вже обговорено.

— **Остання матура в бережанській гімназії** Іспит зрілости почався подібно, як в інших гімназіях, 4. травня. До письменного іспиту були допущені всі. Здавало 19 українців. Устна матура тривала від 13. 5. до 27. 5. З українців здали іспит зрілости: Була Евгенія, Войтович Льонгин, Галасса Нестор, Гусак Василь, Гой Василь, Івашків Богдан, Кісь Роман, Кордуба Евген, Левицький Олег, Літинська Марія, Никифорук Мирослава, Осійчик Степан, Штокалко Зенон та Романчукевич Роман. Репробували пятьох абітурієнтів (-ок). Предсідником був дир. Едвард Ольшевський. Абсольвенти бережанської гімназії складають замість таблі 30 (трицять) зол. на Рідну Школу.

— **Перенесення.** „Курер Поранни" подає: Перенесеного на інше службове становище дипл. полк. Островського, команданта місцевого полку К.О.П., повіт. відділ звйонзку резервістів у Рівнім іменував своїм почесним презесом. Рівночасно катол. товариство жінок у Рівнім вручило полк. Островському пятьсот зол. на будову римо-катол. костела в Гриньках б. Рівного.

— **За заслуги на Волині.** „Монітор Польскі" з 25. 5. ц. р. помістив м. і. зарядження Президента Р. П., що надає кс. д-рові Адольфові Петрові Шельонжкові, біскупові в Луцьку, велику стяжку ордеру відродження Польщі за визначні заслуги на полі суспільної праці.

— **Дальше перетягають.** У Бугрині (пов. Рівне) відбулось — як подає „К. Пор." — торжественне приняття до римо-кат. костела 24 осіб, мешканців Бугрина, Бабина, Вільгори, Колесник, Подоляи та Ілина, „переважно польського походження, яких предки були змушені росіянами приняти православ'я". В торжестві взяли участь маси мешканців з цілої околиці.

— **Львівська хроніка.** Авто редакції „Малого Дзєнніка" трунуло при вул. Янівській Я. Реха з Шептаю пов. Городок. Ровер ушкоджений. — При вул. Сикстуській ріг Словацького зударилися два авта і сильно ушкодилися. — Якийсь злодій вломився до кіоску Й. Томашевської при вул. Зигмунтівській і вкрав тютюну на 56 зол.— Поліція арештувала В. Конрата нелегального посередника танцюристок (вул. Вузька 1 а), Фердинанда Рурного (Овоцова 5) і М. Вільгельма Шпінетера під замітом, що всі вони тероризували проститутюк-любовниць і забирали їм зароблені гроші. — Авто ч. А. 40290, власність чехословацького консуля, яким кермував шофер Карло Нідергофер вимінало при вул. Стрийській (біля бльоків) так нещасливо малого хлопця, який перебігав вулицею, що віхало на телеграфічний стовп. Авто сильно ушкоджене. Висота шкоди к. 1.500 зол.

— **Влом до читальні „Просвіти" в Поручині.** В Поручині, бережанського повіту, ніччю з 29. на 30-го травня ц. р. якісь злочинці виломили двері місцевої читальні, дісталися до середини, розбили шафу з книжками, більшість книжок забрали, а решту у вандальський спосіб понищили. Зі стін поздирали всі образи (з виїмком ікони Матері Божої) та вишивані рушники. Все забрали зі собою. Втрати є понад 300 зол.

— **Большевицький корабель заблудив?** Японська влада затримала большевицький корабель містоти 400 тон, що знайшовся у віддалі одної морської милі від міста Ваконаі на Гльоккоідо. Капітана корабля переслухали на поліційній станиці у Ваконаі. Залога корабля складалася з 53-ох осіб. Капітан твердить, що корабель заблудив внаслідок густої мли.

— **Видалили французького журналіста з Чехословаччини.** Чехословацька влада повідомила Андре Жермена, кореспондента париського щоденника „Ля Репіблік", що його побут у Чехословаччині небажаний. Жермен перед упливом 24-ох годин покинув Прагу, в якій жив 3 роки. Причина — тенденційні звідомлення.

— **Болгарія не має щастя до німецьких літаків.** З 30-ти військових літаків, які Німеччина в останніх 13-ти місяцях доставила Болгарії, 13 розбилося у катастрофах. Остання катастрофа з тієї серії трапилася у вівторок під Трігіне. У ній згинув пільот та обсерватор.

— **Пошесть холери в Шангаю.** Пошесть холери у міжнародній концесії у Шангаю з кожним днем поширюється. Японський генеральний консуль повідомив у звязку з тим декана шангайського консулярного корпусу, що до частин міста, занятих японцями, матимуть вступ тільки ті китайці і закордонні громадяни, що викажуться свідоцтвом щіплення холери.

— **Розвал совхозів.** Совхози, тобто великі державні маєтки в РСФСР (корінна Московщина) зовсім підупадають. З 780 совхозів досі закінчили засіви 276. Зовсім занедбані засіви паші. Крім цього „Ізвестія" стверджують, що ніхто в комісаріяті совхозів не думає про ремонт старих та будову нових збіжевих шпихлірів. Склади збіжжа у стані цілковитої руїни. Вже в минулому році совітське хліборобство мало великі втрати внаслідок лихого стану магазинів і шпихлірів.

— **Дітокради при праці.** Ще не прогомоніла справа гидкого вбивства, якого допустилися дітокради на сині нюйорського банкира Левіна, якого тому три місяці вкрали з батьківского дому, а вже ніччю з суботи на неділю невідомі бандити схопили 5-тилітнього Джемса, сина американського промисловця Каша з Прінстон. Шантажисти домагалися від батька окупу у висоті 10.000 долярів, яку він заплатив. Бандити зобовязалися, що як відберуть гроші, повідомлять телефонічно, де находиться хлопчина.

— **Землетрус у Каліфорнії.** З Сан Франціско повідомляють, що у південній Каліфорнії відчули у вівторок один за одним три підземні струси. Жертв у людях не було, матеріяльні шкоди невеликі.

— **Націонал-соціялістичний музей.** Поліційну вязницю у Линцу, в якій передтим відсиджували кари націонал-соціялісти, перемінили тепер на націонал-соціялістичний музей, що ілюструватиме цілу нелегальну боротьбу націонал-соціялізму в Австрії.

— **Гидроплями-великани для понадокеанської комунікації.** Одна американська фабрика літаків предложила американським летунським лініям плян будови великанських трансатлянтійських гидроплянів для перевозу подорожніх і товарів. Новий гидропляи має важити понад 100 тон, матиме 6 моторів понад 2.000 коней кожний і зможе розвинути швидкість 480 км. на годину при засягу лету 8.000 км. Він зможе перевести вантаж ваги 12.000 кг.

— **Сніги в Росії.** В багатьох околицях глибокої Росії впали сніги. В кітловині ріки Калими лежить верства снігу груба на півтора метра. Сніг паде далі.

— **Пошесть холери в Шангаю.** Пошесть холери у міжнародній концесії у Шангаю з кожним днем поширюється. Японський генеральний консуль повідомив у звязку з тим декана шангайського консулярного корпусу, що до частин міста, занятих японцями, матимуть вступ тільки ті китайці і закордонні громадяни, що викажуться свідоцтвом щіплення холери.

— **Рекорд швидкости.** Американський летун Карло Ортман побив рекорд швидкости в замкненому колі, осягнувши пересічну швидкість 427 км. 345 м. на годину. Давній рекорд, установлений в 1936 році, був 424 км. 868 м. на годину.

— **Почтова марка за 1350 фунтів штерлінгів.** Один з найславніших філятелістичних скарбів, почтову марку Маврітіюс 2 пенні, блакитної краски з 1847 р. продали за 1350 фунтів штерлінгів.

— **Німеччина не дістане американського гелю.** Відомий німецький конструктор цепелінів д-р Еккенер вернувся з Америки, куди їздив, щоб дістати приділ гелю для будови нового німецького воздухоплава. Заходи д-ра Еккенера показалися безуспішні. Тому „Люфтганза" мусітиме ужити в новому воздухоплаві водня, бо хоче знову навязати воздухоплавну комунікацію з північною Америкою. Це має статися на весну ближчого року.

— **„Сталінівська бранка".** „Большевизація" червоної армії по думці сталінівського гасла поступає в гарячковому темпі. Іде вона у двох напрямках: 1. безперервна „чистка" всіх тих, яких можна підозрівати в симпатіях до страчених чи арештованих командантів; 2. відмолоджування старшинських кадр і масового набору молоді до партійних та комсомольських організацій. Жертвами „чистки" впали нові комісарі московської округи: Горін, Бондарьов та Лісовецький, яких цими днями арештували. Набір відбувається під гаслом „сталінівської бранки" до партії і його завданням є поповнити перетереблені партійні ряди червоної армії.

— **Поїхав, щоб прожити гроші.** В останніх днях виїхав до Москви відомий литовський письменник Цвірка з дружиною. Він дістав недавно нагороду Союзу Совітських Письменників у висоті 2.800 рублів за повість, яку переклали на російську мову. Тому, що влада СССР не дає дозволу на вивіз грошей, Цвірка виїхав до Москви, щоб прожити гроші на місці.

— **Італійські втрати в еспанській війні.** Італійський урядовий комунікат подає, що від бою під Малягою в лютім 1937. р. до бою на південному відтинку Ебро у травні втрати італійських добровільних віддалів були такі: вбитих 191 старшин і 1832 легіоністів, ранених 520 старшин і 6476 легіоністів, пропало без вістки 6 старшин і 157 легіоністів, дісталися в полон 3 старшини і 356 легіоністів. Загальне число втрат: 9541 людей.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 4

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Та й вибори-ж тоді були в нас! Від куль погибло десять людей, штиками поранено тридцять осіб, арештовано поверх девятьсот осіб, і то на землі Східньої Галичини й за те, що виборці не йшли голосувати лавою за урядових баденівських кандидатів. „Вся перверзія і глибока десь у крові скрита погорда до простого люду, погорда до закону і законности у галицько-польських верховодів — пише поет — виринула тоді наверх як олива на воду". А сам міністер внутрішніх справ, режисер тих виборів, Казимир гр. Бадені, що-ж сказав на це? Він сказав зі спокійним сумлінням: „Вибори в Галіції одбивайон сен цалкем легальне!". А ті слова його впали не коли інде, як саме в ту пору, коли повз поетові вікна у Львові гнали жандарі до тюрми день-у-день десятки покривавлених селян у важких кайданах; коли до „хворого, немічного й розбитого" поета „день-у-день і нічу-ніч надбігали розполохані „легальністю" виборів міщани та селяни... благаючи поради, й бодай захисту, переночувати їх та прогодувати кілька день, поки минуть страховища легальних виборів"[3]).

Очевидно, Бадені, який боявся допустити поета до університетської катедри, тим більше не схотів допустити його до польської трибуни. Виборчі комісари вжили всіх заходів, і поета не вибрали послом.

Коли нагадаю ще, що Франко працював багато спільно з поляками: соціялістами, людовцями і загалом поступовими елементами, сподіваючись, що спільними силами можна буде повалити шляхетське панування і поваливши його, можна буде за допомогою поступових польських елементів вибороти кращу долю й для свого народу, а тимчасом політичні події[4]) на ґрунті польсько-українських взаємин розвинулися в тому часі у зовсім протилежному напрямку сподівань поета; що такий популярний і впливовий посол Тадей Романович йому за його щиру працю над спільним добром, польським і українським, публично в „Новей Реформе" зробив докори, з яких недвозначно виходило, що він Валенрод, бо „втискається" (вціска сен) поміж поляків тим способом, „що може вже на... польські справи мати вплив" і „ним так дуже зненавидженим полякам"... „принести шкоду"[5]), — стане мабуть зрозумілим тепер, що розкололася душа поета надвоє, він побачив, „як довкола нього завалився ввесь той світ ідей чи ілюзій, над якого реалізацією він працював, і в хвилині розпуки він „кинув каменем у прірву"[6]) — написав у віденському журналі „Ді Цайт" (18.. р., ном. 136) статтю „Айн Діхтер дес Ферратс", у якій сказав до поляків: „Ви самі Валенроди... Ваш народній геній Міцкевич — це поет зради і сумний жде вас кінець, коли такого поета вважаєте без усяких застережень за свого найвищого народнього героя та пророка і його творами нові покоління годуєте отруйними плодами його духа!"

Польські вчені, коли й знаходили ... ди в Міцкевича, бачили здебільшого його в поемі „Конрад Валленрод" і всі згідно ... його виправдання в палкому патріотизмі, ... Міцкевича осягнув свій вершок. А ... Брухнальський пішов ще далі й написав, ... на завжди треба покінчити з підсуванням ... вичеві апотеози зради, бо „ані найбільше ... суспільне сумління, ані найбільше ... чуття права, з виїмком обмежені ... рії, не признасть великого Конрадового ... за злочин зради, якої й на основі ... гадок і сучасних теорій допустився ... тільки на власних землях і своїх ... не на ворогові, якого лише побороти ... магається і губить усіма можливими ... бами"[7]).

(Далі буде.)

[3]) Чит. Іван Франко, Русько-польська згода і українсько-польське братання. (Л.-Н. Вістник, 1906, кн. 1, ст. 157—158).

[4]) Д-р Роман Яросевич (Ів. Франко). Поляки і Русини. Життє і Слово, 1897, том VI, ст. 184 і 186—187.

[5]) D-r Iwan Franko. Nieco o stosunkach polsko-ruskich. Lwów, 1895, ст. 30.

[6]) Русько-польська згода, оп. ціт. ст. 149.

[7]) Adam Mickiewicz. Konrad Wallenrod ... wstępem i objaśnieniami opatrzył Wilhelm Bruchnalski, Lwów, 1922, ст. LXXXIV. Брухнальський ... міркування книжкою проф. Ю. Макаревича ... führung in die Philosophie des Strafrechts auf ... lungsgeschichtlicher Grundlage", Stuttgart, 19..

—o—

З кіна.

Кіно „Палас": „Чеснотлива Зузанна".

Перероблена на фільму відома оперетка Жільбера не має багато співів ні музики, а тільки прекомічні фарсові сцени. Те, чого не можна бачити на сцені в усій ширині, як пр. забаву в „Мулен Руж", на екрані розмальоване широко, з одночасними картинами в інших місцях. Член Академії моральних і що якихось там наук — зображений не тільки як сучасний Тартюф, але зміняний на те тільки, щоб ніхто не вірив у можливість усіх сцен і ситуацій, в які попадає по черзі він та його родина. Його грав першорядний артист Ремі; ролю молодця грав Анрі Гара, на жаль без нагоди проявити свій талант і показати приємний голос. Комедія без претенсій на щось більше, як пересічну паризьку фарсу.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ.

Академія в честь Пресв. Богородиці відбулася на Личакові у Львові 15. травня п. р. заходом Братства Матери Божої Неуст. Помочі при церкві св. Петра і Павла у Львові. В уладженні свята взяли участь національні установи личаківської дільниці. Програма була багата й різнородна. Насамперед виступили діти з української захоронки зі сценкою „Поклін Матері Божій". Цей виступ маленьких діточок викликав дуже гарне враження. Потім п. Евгенія Терлецька, членка Братства виголосила відповідну промову. З черги гарно відспівали свою хорову точку учениці вселюдної школи Р. Ш. ім. Князя Льва під проводом п. М. Залуцької, а маленька Оксана Гафткосичівна віддекламувала дуже гарно „Квіти Марії". Добре випала-з-ї своя точка п. Олена Пясецька, яка відспівала „Аве Марія" Гуно-а і „Колисанку Марії" Регера. На увагу заслуговує також хор жінок з дільниці Личакова, які виконали справді дуже гарно два твори на мішаний хор: „Почаївська Божа Мати" і „Богородице Діво Маріє" під управою Гаврищука. По мистецьки віддекламувала п. Пологова поему Т. Шевченка „Ірмолой". Учениці Ремісничої Бурси на Личакові своїм гарним хором і мандоліновою орхестрою багато причинилися до збогачення програми. Врешті виступ „Олени" IV. в інсценізації Уляни Кравченко „Аве Марія" був дуже ефектовною точкою. — Саля читальні „Просвіти" була переповнена міщанством та інтелігенцією, так, що багато людей через недостачу місця мусіло відійти. Це доказ, що на Личаківській дільниці конечно треба великої салі. А саме свято характеристичне ще й тим, що до виконання його програми причинилися побіч греко-католичок також і православні пані. Участь у святі взяли усі суспільні верстви, чого, на жаль, на інших імпрезах не можна завважати. Побажаймо, щоб це таке гарне свято стало початком консолідації українського громадянства на Личакові.

Учасник свята.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

ЛЬВІВЩИНА.

Спільне „свячене" в Кугаєві. В неділю 29. травня Кружок „Рідної Школи" в Кугаєві уладив спільне „свячене". Акту посвячення доконав о. парох Волинець, котрий після того виголосив гарну патріотичну промову, в якій побажав своїм парохіянам всього найкращого та заохотив їх до дальшої успішної праці в місцевих установах. На „свяченім" були делегати зі Львова: з Центросоюзу дир. Ваглай, з Повіт. Кред. Т-ва „Українбанк" адв. м-р Жиланський, від Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" м-р Роман Алексевич, з Т-ва „Просвіта" п. Салдат. Кожний з делегатів виголосив привіт від установи, якої був представником та загрівав численно зібраних громадян Кугаєва до єдности і постійної праці над піднесенням національного життя села. Від громадян Кугаєва промовляв студент Мацюк, який подякував делегатам за те, що прибули на „свячене" і своєю присутністю та промовами звеличали це велике їх свято, що вперше відбулося в Кугаєві. В часі „свяченого" співав дуже гарно вивчений і вспіваний мішаний хор. На „Р. Ш." зібрано квоту 11 зол. На всіх учасників зробило „свячене" в Кугаєві дуже гарне враження. Було воно уладжене зразково, що є доказом зросту національної свідомости місцевих громадян. Треба признати, що село Кугаїв іде все вперед у розвитку національного життя.

КОПИЧИНЦІ.

Загальні Збори Філії Союзу Українських Купців. Дня 23. травня ц. р. відбулися III. Загальні Збори Філії С. У. К у Копичинцях, які відкрив вступним словом голова філії інж. Евген Стрільців і покликав на предсідника п. П. Елиїва та на секретаря п. М. Кушніра. Звіти з діяльности Виділу найшли повне одобрення. Признано одноголосно абсолюторію і вибрано повоєно головою філії інж. Стрільцева з доповненням Виділу в особах: Я. Клим, І. Черноносський, С. Храпливий, І. Білик і М. Кушнір. До контр. Комісії увійшли: П. Клим, Б. Бойгрух і С. Музика. Слід згадати, що українське купецтво в нашому повіті кріпшає з кожним днем. У цьому році число принятих членів було втроє вище: 52 купців і 10 ремісників. Усі в молодому віці повні зацікавлень та життєвої зарадности. Голоси в дискусії були річеві, фахові і повні запалу. Глибоко обдуманий реферат виголосив відпоручник С. У. К і Промбанку у Львові п. Зацний (в справі організації купецтва, поширення рідного промислу, діяльности Промбанку й акції дрібної ощадности). Звіт з діяльности в обсягу дрібної ощадности здав інж. Стрільців та підкреслив значіння Промбанку для українського купецтва, заохочуючи принятих до складання дрібної ощадности. Комітет Промбанку: інж. Е. Стрільців як звязковий і члени п. п. П. Елиїв та І. Черноносський залишились на дальше. Новим і похвальним завданням Ради Філії є започаткована на зборах акція організування українських ремісників (як секція при філії С. У. К.); в цій цілі рішено оголосити спеціяльну анкету. На внесок п. Храпливого С. і п. Клима Я. рішено переслати до Т-ва „Просвіта" в ювилейному році привіт; збірка добровільних датків на „Фонд української культури" дала 18 зол.

ЧОРТКІВ.

Враження з дитячої вистави. В дні 8. травня улаштувала вселюдна школа Р. Ш. в Чорткові виставу п. н. „Жива реклама українського промислу". Всі точки, що входили в програму, творили одну цілість і всі мали одну ціль: поширити і скріпити зрозуміння й потребу свого рідного промислу. Мило було дивитись, як наші малі громадяни-учні у своїх дібраних і барвних костюмах, що представляли наш промисл, закликали до кооперативної єдности та зазначували щиро високу педагогічну вартість гасла „Свій до свого по своє". Малі недотягнення і похибки блідли супроти глибокого й морально виховного змісту. Навіть між поодинокими точками програми використано на роздачу реклям і продажу артикулів нашого промислу. Жаль тільки, що деякі фірми українського промислу зовсім не відгукнулися і не доставили рекламового матеріялу. Свято закінчено кооперативним і національним гимном. Всім молодим артистам, що сміло, весело та зі зрозумінням своєї ролі виступили на сцені, пропагуючи рідний промисл, як і цілому вчительському зборові вселюдної школи Р. Ш. за працю і труди належиться щира подяка і признання.

Громадянин.

Пятниця, 3. червня 1938.

БЕРЛІН 17.15 Шопенові твори, 20.00 „Епізод із життя мистця" фант. симфонія Берліоза, БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 12.30 Вокал., 19.55 20.00 21.00 22.00 „Вальтерія" оп. Вагнера (II. і III. дія), БУДАПЕШТ II 18.30 19.00 „Валькірія" дія I., ВІДЕНЬ 15.20 Концерт солістів, скрипка, тенор, 18.00 Молодь грає і співає, 20.00 21.00 Віденська фантазія, орх., спів, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вісти, 18.00 Трансм. з Межилаборця: Концерт хору сільської молоді (нар. пісні); концерт балалайк. орх., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Скрипка, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.25 Квартет д-моль Бетовена, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Шестий поверх" драма Альф. Жері, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Концерт хору, СОФІЯ 20.45 Форт. рецітал Владигерова.

Субота, 4. червня 1938.

БЕРЛІН 15.20 Веселі пісні, 18.00 Розр. музика, 22.30 Легка й танкова музика, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Нар. пісні в супр. цигн. орх., 21.30 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Радіовава для дітей, 19.10 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.00 „Діло й ріпа" сценка для дітей, відігр. учениками нар. школи в Ужгороді, МІЛЯНО 19.30 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір містерій Респігія, ПРАГА 18.20 Орх. концерт, 19.20 Військ. орх., 20.15 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 21.00 Квартет, 22.05 Симф. музика, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.35 Танк. музика, СОФІЯ 20.00 Спів, ФРАНКФУРТ 20.00, 21.00 „Птахівник з Тиролю" оп. Целера.

БІРЖА.

Львів 1 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97, 89·51, Доляри американські 5·29·50, 5·27·00, доляри канад. 5·24·50—5·22·00, Фльорени гол. 293·89—292·15, Франки фр. 14·81—14·51, Франки швайцарські 121·35—121·55, Фунти англ. 26·34—26·18, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00, Кор. дан. 117·60—116·75, Кор. норв. 132·33—131·75, корони шв. 135·81—134·85, Лири італ. 22·20—21·60, Марки фінл. 11·65—11·25, Марки нім. 90·00—84·00, Бельги 26·20—25·95, марки нім. срібні 100·00—1.000.

Акції.

Банк Польський 118·75, Цукор. 34·00, Бугольн. 28·50, 28·75, Ліпопи 71·75, Модеви 12·25, Островець 54·75, Стараховичі, 38·50, 38·75, Гаобруш 47·75.

Папери

4% пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 ін. 1 ем. 87·5 серія 91·00, 3 пол. ін. 2 ем. 91·50 серія 92·00, 5% конверс. 70·00 прем. доп. 42·00, 4% консол. 67·75.

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1. червня 1938.

1 кг. масла десер. однок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. акд. з опак. 2·31 зол.
1 кг. масла експорт за зачет. 2·30 зол.
молоко 16—17 сот.
1 кг. яйця 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця слаба.

ОПОВІСТКИ.

Торговельний ліцей. Виділ Т-ва „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі, вул. Татарська 4, повідомляє, що зроблені заходи в справі відкриття з початком шкільного року 1938-39 торговельного жіночого ліцею. Умовиною приняття до цього ліцею є скінчена 4-літня загально-освітня Гімназія. 1157 1-5

ДИРЕКЦІЯ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ И ЛІЦЕЮ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДІВЧАТ у Перемишлі, вул. Татарська 4, приймає зголошення до вступних іспитів до загальноосвітної гімназії і гуманістичного та природничого та природничого ліцею до 10. червня ц. р. При гімназії є зразково уладжений інтернат. 1156

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО представників (чок) на всі повіти (діловна різьба). Зголошення до „Діла" під „У. М." 1199 1-1

„Карпатія" Т-во взаїмних обезпечень на життя у Львові.

Біллянс на день 31. грудня 1937 р. в зол.

Чинний стан: I. Каса 7.908.09, II. Кредитові установи 82.523.17, III. Вартісні папери з біжучими купонами 744.575.05, IV. Нерухомости 269.897.36, V. Позички під застав власних поліс 149.106.57, VI. Агенти 11.751.83, VII. Різні з титулу задатків складок 25.195.45, VIII. Товариства обезпечень 25.417.78, IX. Інші довжники 4.612.—, X. Бюрові рухомости 1.— XI. Інші актива 1.867.25, Разом 1,419.719.08

Довжний стан: I. Запасний капітал 200.000.—, II. Інші капітали й власні фонди Товариства 90.596.76, III. Обезпечений фонд 939.650.72, IV. Резерви на неполагоджені платні суми на власний уділ 22.044.—, V. Інші фонди й технічні резерви 5.726.17, VI. Фонд на амортизацію вартости нерухомостей 20.771.71, VII. Агенти 2.404.08, VIII. Товариства обезпечених 64.590.10, IX. Інші вірителі 14.760.20, X. Непідняті відсотки від уділових листів 562.50, XI. Незаплачені податки й оплати 2.257.56, XII. Інші пасива 45.457.11, XIII. Біллянсова надвишка 10.897.57. Разом 1,419.719.08.

Рахунок зисків і втрат за 1937 р. в зол.

Зиски: I. Надвишка у звітовому році на рахунку життєвих обезпеч. 6.878.50. II. Чистий дохід з майна Товариства 12.154.43, III. Непідняті уділовими відсотки, почислені в добро Товариства 4.577.50, IV. Різниця курсу на вартісних паперах 18.822.41. V. Відзисканих відписаних належностей 9.25. Разом 42.442.09.

Втрати: I. Неподілена часть коштів заві́дування 2.301.63, II. Відписано з вартости рухомости 3.385.99, III. Відписано з вартости нерухомостей 5.162.10. IV. Різниця курсу на вартісних паперах 117.30, V. Відписано на фонд на різницю курсів 16.000.—, VI. Відписано на резерву адміністр.-податкову 4.577.50, VII. Біллянсова надвишка 10.897.57. Разом 42.442.09.

Приділ біллянсової надвишки з 1937 р.

10% на фонд на різницю курсів валют і вартісних паперів	зол. 1.089.76
80% на фонд на звороти	зол. 8.718.05
10% до диспозиції Надзірної Ради на суспільно-добродійні цілі й запомоговий фонд для службовиків Товариства	зол. 1.089.76
Разом	зол. 10.897.57

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТАРША пані займеться домом і вихованням, найрадше у священика в місті. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Охота до священика". 1-1

ЗДІБНА кравчиня шиє по домах недорого. Зголошення до „Діла" під „Зрівнова". 1197 1-1

МЕШКАННЯ

ЯСНІ, СОНЯШНІ 4 кімнати, кухня, лазничка і 3 кімнати, кухня, повний комфорт до винайму вул. Жулінського 15. Відомість у сторожа. 1182 1-

ДО ВИНАЙМУ Полтвиська 17. партер, від 1. липня, 3 кімнати, кух. комф., 1 кімн., кух., комф. 11.93 1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Соняшні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сольнява заліз. йодова. Проспект на бажання. 1049 0-10

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА", гарно положений, поручає ясні кімнати з бальконами і здоровим утриманням. 1159 3-3

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1163 4-5

ЛІТНИЩЕ — Карпати, добре, дешево. Боцюркова, Львів, Шептицьких 14. 1190 1-3

ЛІТНИКИ і емерити на постійне мешкання, де сонця найбільше, в довгім найменше з усіх Карпат, від станції 5 хвилин. Прут, електрика: вілля „Ата". Ділок, почта Микуличин. 1204 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПЛИТИ ХІДНИКОВІ, рури каналові, на студні, бетонярня „БЕТОН" — Ангаєв, вул. Городецька 102 (Богданівка 4 а) Тел. 112-06. 1206 1-1

ЛЕДІВНІ герметичні, новітні кухні — найдешевше МЕБ-ЛЯК, Міньєвь, СИКСТУСЬКА 30. 1207 1-2

ПІЖАМИ мужеські, попелінові по 9.50, 10.80, 12.90, ЖІНОЧІ найновіші 10.80, 11.90, ДИТЯЧІ від 4.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

НОВІ мужеські сорочки по 4.50, 5.50, 6.90, ЖІНОЧІ 2.75, 3.25, 4.50, 5.90 а теж для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ХТО любить солідне білля, великий вибір, ввічливу обслугу і постійні ціни радо купує в фабриці „ПАВ", Сикстуська 1.

КОМБІНАЦІЇ шовкові по 3.90, 4.90, подвійні мілянес 6.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

ПОСТЕЛЕВЕ білля, поверти на ковдри по зол. 5.90, 7.90, 10.50. Пошевки 1.90, 2.80, 3.90, яськи 0.75, 1.30, 2.—. Поручає фабрика білля „Пав", Сикстуська 1.

МУЖЕСЬКІ сорочки спортові, зефірові по 4.90, льняні 5.90, попелінові 7.90, шовкові 10.50, у великім виборі поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

СОРОЧКИ мілянес, мужеські і хлопячі, в різних гатунках виробляє у Львові тільки фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ПІДШТАНКИ мужеські, знамените виконані по 2.50, 2.90, 3.90, ХЛОПЯЧІ 1.70, 1.90, поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1. 1196 1-5

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 5-8

ПАНІ купують в мілянесу шовкові сорочки 2.75, комбінації 3.90—5.50, нічні моделі довгі 3.50—5.90 та гарні жіночі шляфроки по 5.75. „АСТРА", Львів, Сикстуська 2, Фабрика білля. 1076 1-2

РІЖНІ

ВСЯКІ кравецькі прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 5-

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки ГУГЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1185 1-12

РОВЕРИ, мотовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнаци Роман, Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 20-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦІЗІЯ", тепер Шайноха 1. 1138 1-

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — купимо на найвисші більші методи. Телефон 270-25. 1236 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Увага!

Церковні і просвітянські хори!

„СТУДІОН" видавництво духовно-музичних творів, Львів, Петра Скарги 5, видало такі твори, потрібні хорам на всілякі духовно-музичні імпрези:

1) Березовський: Чашу спасенія — мішаний хор — ціна
2) Березовський: В память вічную — мішаний хор
3) Березовський: Творяй ангели — мішаний хор
4) Березовський: Во всю землю — мішаний хор
5) Б. Кудрик: Пасли пастирі — почаївський кант
6) Б. Кудрик: Радуйся Царице — на мішаний і на жіночий хор
7) Яцкевич Я.: Слава Богу — мішан. хор

Замовляючі крім ціни купна мають прислати на порто пересилки 0.20 сот. Всякі ради дає, як і ріжні бажання зацікавлених щодо видавництва пр. Охримович, Львів, Домініканська 1. На відповідь долучити марку за 0.15.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів